

გაზეთი
1927.05.15

ქართული

სოციალ-დემოკრატიული პარტიის ორგანო
და ლიტერატურული ჟურნალი.

კვირა, 13 თებერვალი
1927 წ.

რედაქცია და კანტორა
რუსთაველის პრისბეტი, № 22, ოთახი 20. ტელ. № 1-97.
ლია ყველ დღე, გარდა კვირ-უბნისა, დღის 9-1 საათამდე.

№ 4

ქართული სინაონიმი

ქართველი ემიგრაციის საქმიანობა. ვინ არიან უამრებნი? — ა. ხელაძე. ქართველი დანაყოფები — ე. სულაძე. ლიტე, რა გუნებ? — დ. თოფჩიძე. ახლა რაღას იტყვიან? — ხ. ვლიამე. რა უნდა ქართველი ერისათვის? — ლ. კუპრაშვილი. საუბარი. — ივ. გომარაძე. კვირიან

კვირამდე. ნუ ატყუებთ ერის სახელით ხალხს. — პეტრე ახალკაცი. მეც მომისწინეთ. — ვასილ ალანია. ჩვენი ექსპორტი. — ი. ნარსია. საკურორტო მშენებლობა. — ხ. განტურიშვილი. რა უნდა დავფიქროვოთ. — ე. კობახიძე. წერილები პროვინციდან.

ქართველ ემიგრაციის „საქმიანობა“

II

ფრანგული ჟურნალი „პრომეთე“ და მისი კალმონსება.

„პრომეთე“-ში ჩვენთვის ყველაზე უფრო საყურადღებოა ნიუ რამიშვილისა და გიორგი გვახავას წერილები, რომლის ავტორებია ქართველი ხალხის სახელით, მისი ინტერესების დამცველად გამოდიან ფრანგი მკითხველების წინაშე.

წ. რამიშვილი თავის წერილში: „ბოლშევიზმის კრიზისი და ხალხთა თავისუფლება“ ევროპის იმპერიალისტებს უწუხებს პოლიტიკას, რომელსაც ისინი აწარმოებენ წარსულში რუსეთის ინტერვენციის სახით და ამბობს, რომ ევროპის სახელმწიფოების მიერ დენიკინისა და გრანგელის ძველი რუსეთის აღდგენის მიზნით, სცენაზე გამოყვანამ უღიღესი სამხედრო გაუწია ბოლშევიკებს, რადგანაც რუსეთის ხალხმა ძველი რუსეთის აღდგენის სურვილით სამართლიანად დინება მხარაქილ ხელისუფლების რესტრუქციაციის სურვილი, მიწის უწინდელ მესაკუთრებზე დაბრუნების შესაძლებლობა და ერთიანი კომუნისტების მიერაბოვა.

წ. რამიშვილს უკვე გატეხია გული მიზანქისტებზე და ფაშისტებზე. მას არ მიანიია შესაძლებლობა, რომ მათ რუსეთში გასაღები მოიპოვებო ბოლშევიკების წინააღმდეგ. მას მხოლოდ და მხოლოდ დემოკრატია მიანიია ისეთ ძალა. რომელსაც უნდა დასცეს კომუნისტების ბატონობა.

მეჩამ საი არის ის წ. რამიშვილის დიდი იმედების მატარებელი დემოკრატია, რომელსაც უნდა დაეკარდონ მსოფლიო იმპერიალისტები საქმეთა კავშირთან ზრახვის დროს?

რამიშვილი ასეთ დემოკრატიაზე ხედვას უჩივანს და კვიკასიაში. აი ის დემოკრატია, რომელსაც ევროპის იმპერიალისტები უნდა დაეკარდონ. სხვა ყველთერი აშკარაა. კვიკასიისა და უკრაინის დემოკრატობაზე დამოკიდებული იმპერიალისტები ამ რესპუბლიკიზმ დიქციონარს ისე დასწავლიან, რომ იქვე უფროსად დაიქცეონ ხელისუფლების მიუხედავად მიუხედავად, დაამარცხებენ კომუნისტებს და აღადგინენ დემოკრატულ წესწესობილებს წ. რამიშვილის ბატონობით.

და აი მისთვის ასეთი ზედნიერი დღის მოლოდინში წ. რამიშვილი ასწავლის ევროპას თუ რა არის დემოკრატია და დემოკრატული წესწესობილება, რა არის დამუხმებული კრება, როგორ უნდა იქნეს არჩევნები ასეთი წესწესობილების დროს და სხვადასხვა...

საშუალოა, რომ წ. რამიშვილი ევროპის დემოკრატის არ აშლავს კრებებს იმის შესახებ, თუ როგორ გააკეთებინათ თავიანთი საკუთარი კანდიდატები ფრანგი კენჭის ყრის დროს. ამ საშუალო, როგორც ვიცი, ევროპის დემოკრატის დიდი მოწვევები აქვს, მაგრამ დარწმუნებული ვარ, რომ წ. რამიშვილისგან ის მაინც ბევრ რამეს ისეთს ისწავლიდა, რაც ევროპისა და ამერიკის ჯერ არც კი მოსიხმრებოდა.

გიორგი გვახავა თავის წერილში: „საქართველო და საფრანგეთი“ უფრო ამკინერულად უდგება საკითხს. ის თავის დაუსრულებელ წერილს იწყებს ნიუ იორკიდანის აზრების ლექციით და პირველ სტრატეგიულ აქტებზე: საქართველოს რუსეთთან არსოდეს არ ქონია რამე საერთო, ის, საქართველო, ყოველთვის მხოლოდამხოვ ზღვის ცივიზაციასთან იქცეობოდაო.

მხოლოდ გიორგი გვახავა ცილობს, რომ თავის მსწავლემბელ აჯობის თა უფრო დასასაუბროს მისი ასეთი აზრი: ამიტომ გვახავა იგონებს რაზონების დღევანდის და ამტკიცებს, რომ „საბრძანოები უსწრაფის დროიდან იყო ვაჭრობა დამოკიდებულუებაში საქართველოსთან“. — ფარაზან, მეუფ იბრაიმი, ძველ საუკუნოებში ძლიერ-მოსილობით იბრძობა რომაელების წინააღმდეგ, ის ზავით მიუკარა რომს!...

ამის შემდეგ გვახავა ვაიადის ქრისტიანობის ხანაზე და ცილობს დამტკიცებს იმეუ წ. კორნაილის დღევანდობა, რაც იმაში მდებარეობს, რომ „საქართველოსა და ევროპაში ერთად და იგივე კულტურული აკადია ირწოვო“. ამას გვახავა მხოლოდ იმას უმატებს, რომ საქართველო და საფრანგეთი მუდამ ერთ მიზანს ემსახურებოდენ, რომ

და-ი ხსროვ სულთან-ზადე, —ქეში სულთნოვი, — მუსავატის პარტიის ერთი თვალსაზრისი წევრი იყო, ის ჩვენთან ერთად მოღვაწეობდა კავკასიის სივრცის არსებობის დროს. მერე, იკავებდა ის და მისი პარტია მუსავატურ კავკასიის ფედერაციის იდეას? არა. სულთან-ზადე წინააღმდეგე: მათ დაღვრეს და მოწყობდა გაასწორეს ეს იდეა. ვერც ეს მოასწრო ოსმალეთის მხედრობამ ყარსის ოლქში შემოსვლა და სივრცის მუსავატის ჯერაქიკამ თავისი თავი მთელი კავკასიის ბაქონ - პარტიანთა იგმინო. როცა კავკასიის ყველა ერთგვება მტრის წინააღმდეგ ახერხდა ისხატა, როცა დაწინაურების მიერ პატივ აყრილი და უსაბრძოლოდ დადებულ სომხეთს სისხლისაგან იცულებოდა, მუსავატელებს პარტია ოა მათ მიერ „წაიშოვდნენ“ ადგილობრივან სახეობათ ემ ახლებიდან თავისი თანამომხმების, ოსმალების დირსეულად მისაღებად...

თი არა დაღვრა კავკასიის სივრცე, ის რამ დაწინაურდა კავკასიის ფედერაცია. ამ საქმეში მუსავატელების გარდა არაიქნის არ უღვრეს სივრცე. სომხები და ქართველები ამის რა ჩაიდინდნენ საერთო მტრის თავდასხმის მოლოდინის დროს მაინც, რადგანაც ეს თავის თავის მკვლელობა იქნებოდა... ჩვენი მხარისთვის ასეთ უარსივსად ტრადიციულ ნომენტში დაგება ხსროვ სულთან-ზადეს, რასყოფად-მამულ ემინს, ბაშატას და მათ პარტიას პანისლიმ-ზანს იდეა კავკასიაში. ამ მიზნით მათ ზურგი მუბრა ჩასცეს თავის მემოლებს, კავკასიის ყველა ერებს რომლებიც სომხების ველზე სისხლს აღვრდნენ და თავის დამოუკიდებლობას იკავებდნენ. ასეთი ვერაგობით მუსავატემა და მისმა ლიდერებმა ერთად დაცვიტო გააფრთხილბინეს სულთნოვს სივრცე, ისე კავკასიის მთლიანობის იდეას. დღეს ეს ჯერტელმენები გაბოზულად და გვიყვარებენ: „თავდაცვის საქმეში ერთი მთლიანია ფრანტურ შექმნა“.

ჩვენი გეგმის ამ აუნტელოვანების სურვილებსა ამ შემთხვევაში. იმით ანლა მართლაც სურდათდა „ერთი მთლიანი ფრანტი“ კავკასიაში, ისინი ახლა მართლაც დაუტყვერებ მზარს ასეთი „ფრანტის“ შექმნა. მაგრამ ეს მხოლოდ და მხოლოდ კომუნისტების წინააღმდეგ ბრძოლის დროს. მაგრამ ერთი ვიციბობის: ირანბა თუ არა მათთვის მისაიქნის ეს „მთლიანი ფრანტი“, დაუტყვერებ თუ არა ისინი მზარს იმის 1918 წლის ისტორია რომ გაფორმდეს და ოსმალებმა შემოიტყობეს? გამვიღვრთ თუ არა ეს ჯერტელმენები და მათი პარტია ოსმალებს წინააღმდეგ?

სრულდება ბეკო უნდა აყოს აჰმადიანი, რომ იმის შესაძლებლობა დიდაც არის ისინი გაიბეჭდებენ იმასვე, რაც ჩაიდინეს 1918 წელს: შუბს ჩასვერებ ზურგი თავისივე მებრძობებს და მოსულებს სინაზრითა მიიღებენ.

„მთლიანი ფრანტის“ დიდობლივად გამოზრძანებულა რასულ - ზადე მამულ ემინი. მაგრამ იგი არა დიდა-დავაგება „მეცხრეობის“ მეთოდით ხელმძღვანელობს. უპირველეს ყოვლისა მას სურს იმპერიალისტურ ეგრძობას დაუმტკიცოს, რომ ანერბივიანა „კულტურული ხახობით არის დასახლებული. ის იწვევს ანერბივიანის თვარტობ, მუსკითა და ლიტერატურით, დაწყებული გარმაინებლი პოეტა ფიზულთან და გათავითობა ცნობილი ანერბივიანის წინამძებრივ ფაქტობლი... ერთი სიტყვით: მოქ. რასულ-ზადე მამულ ემინი (ცილობის დაუმტკიცოთ ეგრძობას, რომ ანერბივიანას თავისი საკუთარი, უფლებებს მაილა კულტურა აქვს და კულტურისა მას ეგრძობა ასეთი ქვეყანა უნდა დახასნას ხარბაზობის და უტულტურა ოსების ზედიდობა.

თა ტყუილად დანაშაურობა რასულ-ზადე მამულ ემინი ანა ვინ, რომეშიმა პოლიტიკური მოღვაწე, არ აქვს დღეს, რომ იმპერიალისტურ სახელმწიფოებს ასეთი საცქერო არ უყვართ. მათთვის ქვეყანა მით უფრო სანატრელსა, რაც უფრო უტულტურია იგი. მხოლოდ ასეთი მათ ქვეყანა მუხებრივად მდიდარი იყოს და მისი „კულტურა“ არაიქნის არაფრით სანატრეობა. რა შინი ფიზულისა და ფაზლის ცხელი ინგლისის, რომეშიმა ვალმეიკისა და ნიასის სამშობლო ინდოეთის მიზნობის უღელა დაადგა

კისერზე. ინდოეთის ძველ საბერძნეთზე ადრე ჰქონდა უღიდესი კულტურა, მას ღიადიასა და ოდნებზე ადრე ჰქონდა მამა-მარბა და ჩამანა, მაგრამ ინგლისი ამ გარემოების სულაც არ მორიდებია... მიველ მსოფლიოშიმ საკვირველებმა, მიველ მსოფლიო კულტურისა და ცივილიზაციის ავენი საბერძნეთი, რომლის გენისი ნაყოფითი დღესაც იტყებოდა თანამედროვე კაცობრიობა, დღეს ეგრძობს იმპერიალისტური სახელმწიფოების ხელში უბრალო სათანამო სებათ მამულად...

და მოქ. რასულ-ზადე მამულ ემინი კი გაზობის და „არშინა-პლა-ღამანი“ აწივნის თვის ასეთ ეგრძობას, ასეთი ოპერების უმეჭნელო ხახობა ღირსა თქვენი ყურადღების და დახმარების... .

ყველა ზემოთ მხოლოდ ჯერტელმენებზე უფრო, ორიგინალური მზიებებს მოქ. ბაშატა ურდესს ეგრძობას. თურმე 1921 წელს საქართველოს ტერიტორიაზე, მას შემდეგ, რაც ბაშატა და მისი პარტია უკვე გასაბჭოვებულ მთილია რესპუბლიკის გამოუქვევებით, იმით, უნდა ვიფიქროთ, ნოე რამიშვილის რეკლამით, შეუთხოვნიანთ რააც „ანერბივიან - ჩრდილო კავკასიის კომიტეტი“. ამ ი ჩემპიონტის და მამობის პარტიებს ბაშატა იმპერიალისტურ სახელმწიფოებს... მაგრამ ეს რა პოლიტიკური ორგანიზაცია? ვინ დააკისრა მას მთილია ხალხის დაცვა? ვინ ოცნა იგი, გარდა ნოე რამიშვილისა?

ბაშატაც „მთლიანი ფრანტის“ დაწყებულ გამოცდას. მაგრამ ვინ წინააღმდეგ ესაბრძობება მას ამოლიანი ფრანტი? რა იქნება უნდა მხოლოდ კომუნისტების წინააღმდეგ. და თუ კომუნისტების შიში არ იქნება, იგი მოვიმოიწინა, ამაო როლინი. რომეშიმა მას ვეცადილით 1918 წელს სივრცის არსებობის დროს, ისე-იგი ძველებურად გამოზრძანდება მეთავალსურთა ერთი კარგით მიზნობლი სახელმწიფოსა, რომელიც საკუთრება განმავლობაში ცესტობდა და მახვილით ებრძობა კავკასიაში „ერთი მთლიანი ფრანტი“ შექმნის შესაძლებლობას...

ასეთია ხსროვ სულთან-ზადეს, რასულ-ზადეს მამულ ემინისა და ბაშატას სულსივრცეობა. მათი თავისი გარაკეთული დიდება აქვთ. მათ აქვთ სურია პოლიტიკური ხახობა, რომელიც მივის პანისლიმ-ზანსაც, აქვთ ნაციო-ნალიზმი და გროვნული პერსექუტაცია...

ნ. გორბანისა და მისი კომუნისტთა კისეთა პერსექუტაციები არ მოგვბოვებია. მათ არ შეუძლიათ არ იცოდნენ თუ საით ჰქონს დღეს პოლიტიკური ქარა, რა ბუდი მოეწიის კავკასიას თუ მსოფლიო იმპერიალისტებსა კომუნისტებში დამარცხებს.

არ შეიძლება ნ. გორბანთან არ იქონდეს ის ყველა პოლიტიკოსებისათვის აქსონამლოვია დებულება, რომ თუ ასოცია და ანა წლის დიდობს საქართველოს მიერ რუსების ორიენტაციის მიერმა ობიექტივობა ჩვენი ქვეყნის ეგრძობილებებს მოასწავებდა, დღეს კავკასიისა და ერთი მთი საქართველოს ნ. გორბანის ნაწივების გზით წასულა, ისე იგი ეგრძობს ორიენტაციის მიერმა, ობიექტივორად მოასწავებს კავკასიას და საქართველოს გააზიფელ ხახობა. კიდევ მეტა: ნ. გორბანის პროგრამის განხორციელება საქართველოს გაფაქცივის აზრის ყველაზე უფრო ჩამორჩენილი და ვეცადილ უფრო დესპოტიკური სახელმწიფოს უბრალო პრივილეგია.

ნოე გორბანის ცნობილია თეზისა: არც აქვთ, არც აქვთ, პირდაპირ ეგრძობისავენ! — საქართველოს ჩაყენებს იმევე მეგობარობაში, რომეშიმა ეს იყო მე-17, და მე-18 საუკუნეებში.

ხსროვ სულთან-ზადემ, რასულ - ზადე მამულ ემინმა და ბაშატამ კარგათ იცნათ თავისი საქმე. მაგრამ თქვენ რა საკუთი, ნოე ნიკოლოზის ძევე? ბრძანებით:

„ვისთვის თქვენ მოსახლებს, ვისთვის ირენს მოსახლებს? თქვენი რაა რომ ხელს უწყობთ ჩვენს დამატკველ ოსმალებსა?“

შინ არიან ჯაშუშები?

„ბრძოლის“ მე-17 ნომერში ვილაქ „შინაური ემიგრაცია“ ახასიათებს „მთლიან კომისიას“ შემოხაზს და ასეთ „მარჯალ ტყვის უძღვინს“ მათ:

— „ესაა ხშირად ნახავთ წყნარად გადავადწინოებს“. ეს ყველა „შეშლით კომისიას“ წყალობა. ისინი უფრო საშიში გახდნენ, ვიდრე ჩვენს რელიგიურად აგნურად. ყველაზე მეტად ამითში ჯაშუშობაზე „შემდეგი პირები: ლ. კუპიაშვილი, კ. სულაქელიძე, ა. ხელაძე, ს. დოლიძე და სხვები“..

ჩვენ ვესურს ას საგანზე (ერთი მანქნე შევიხიროთ მეთვალყურეობის უყრადღება. აქვე ვაცხადებთ, რომ „ბრძოლის“ გამოცემულ კალენდრში არ შევეცდებით ლანძღვა-გინებაში და მოწინააღმდეგეს დადებითად, რადგანაც ამისთვის არც დრო გვაქვს და არც ხალხი. და ეს არც საქობია, რადგანაც ყველასთვის აუჩაბია, რომ ჩვენი პოზიცია, — „შეშლით კომისიის ხაზი“ — ახალია, ისტორიულად, პოლიტიკურად, ნაციონალურად და, რაც უმთავრესია, სოციალისტური თვალსაზრისით, ცხოვრების მიერ სასტიკით გამოპირებულია.

„ბრძოლის“ კალენდრის, ლანძღვა-გინების მეტი რაღა დარჩენილია? მათ ჩვენს წინააღმდეგ ფაქტები აღიარა აქვით, იმითი პოზიცია ყალბია; ცხოვრების მიერ უარყოფილია და აი სწორედ ამიტომ იმით არ ეხერხებათ. ჩვენი პოზიციის საქმიანი კრიტიკა, მისი ახალისა და დინჯი, იმიტომეტირის შედეგია. ეს მათ არ ძალბოთ. ამტომაც ისინი ლანძღვა-გინებით, ცილისმამებით და ჩვენი აქტიური ამბავების პროპაგანდის გაბატონებით გვიმასინდობიან. დღე, ივარჯიშობა და სტერეოტიპი. ასეთი საქმე ჩვენ მათთვის დევილოცია.

ჯერ კიდევ ემიგრაციაში ყოფნის დროს, (იხ. „ახ. საქართ.“ № 17), ჩვენ წყობილად ვუძღვით „შეშლით კომისიას“ მოღვაწეობას. ამ წყობილი ჩვენ, სხვათა შორის, ვწოდებთ: „სამბათო საქართველოს სინამდვილეს“, სხვა და ცვლილებათა შორის, ხუბნა დიდი ღირსშესანიშნავი პრაცისა, რომელიც გამოხატავს საქართველოს ტემუევიკური პარტიის კატასტროფას, მის ანაქარული ტენშით დაშლას და თითქმის მის სრულ ლიკვიდაციას..

სოც-დემოკრატის თავი მიანება არა ათულებმა და ათულებმა, მის როგებს ჩამოშორდა არა თითო-ორიოლ შემთხვევითი მიწვებული ელემენტები, გამკლული ხალხი, არამედ მისგან წყვიდა მთელი გეგობა გამოწერთინილი, გამბამძმედილი რევოლუციონერები — ქალაქის შემუშევი და გლეხ-კომისის მოწინავე ნაწილი. ყოფილი ს. ს. დ. პარტიის რიტალიგენტმა წევრებმა ასეთივე კატასტროფა განიცადა. ია. სისმიძის (ენებარე ჩვენი ქვეყნის დიდგანვლულ პოლიტიკურ პარტიებში) სახე. სისმიძის დიქტატურის რეპრესიებში? პარტიებში? დასტოვება, მოსყიდვა, მოღალატეობაში თუ სულ სხვა რამა ფსიქოლოგიურ-პოლიტიკურ ფაქტორებში? ლიბა, ევროპაში ყოფნის დროს ჩვენ ასე ვაყენებდით სა. იათის. და ძლიერი ვესურდა, სოც-დემოკრატული იმეგობრის ჩვენთვის ამაზე პასუხი გავიცა, მაგრამ მან დღემოდ და დამწერბის პოლიტიკა ირინია.

და მაინც, რა უნდა საქმის ემიგრაციაში? ეს ზომ დღეს უტყუარი ფაქტია, რომ ძველი გეგობა გუშინ კიდევ გაბატონებული მასობრივი პარტიის ჩამოშორდა მას? რამ გამოიწვია, მოსამბა, გაქრბა, ამ პარტიის? შეშინდენ, გატყუდნ, მოიპოვდნ ამ პარტიის წევრები? თუ მაგრამ მოსყიდვა შეიძლება. ამა თუ იმ პარის ამა თუ იმ ჯგუფის, შეშინება შეიძლება აზრივედ პროპაგანდების, მაგრამ, როდესაც ამოდინა შოგა ხელი სტრევის ძველ პარტიას, როდესაც „ახალ გზელთა“ რიხები იძულებს რამოდენიმე თასობის (ძამანაშვილის და ფარხვლის ჯგუფი უდრის — 23.000 კაცს), განა შეიძლება ლამაზი მოსყიდვა, შეშინება და დიდებუე? არა. პოლიტიკურად ისტორიამ არ იცის ისეთი რამ. საქართველოს სინამდვილემ, მისმა ფაქ-

ტიურმა მდგომარეობამ, ძველი გეგობა სოც-დემოკრატის ჩამოშორა ამ პარტიას და დაყენა ახალ გზაზე. ეს მოხდა იმიტომ, რომ მენშევიკურმა პარტიამ კომუნისტურ პარტიასთან ბრძოლაში სასტიკად გამოაშვარავა თავისი ანტი-სოციალისტური და ანტი-პროლეტარული სახე. ქართველი მშრომელთა მასები, რბილებები, რამოდენიმე ათეული წლების განმავლობაში იწოდებებოდნენ და იზრდებოდნენ რევოლუციონერ იდეოლოგიასად, რომლებიც თავგამოდებით იბრძოდნენ ინტერნაციონალს და სოციალიზმის პრინციპებისათვის, წარმოადგენდნ პირველ ხარისხვან სარევოლუციო აქტივს ამიერ-კავკასიის ხალხთა შორის. თვითმთავრებლობასთან ბრძოლის დროს ეს აქტივი იბრძოდა რუსეთის რევოლუციონერთა პირველ რიგებში. მაგრამ თვითმპყრობელობის დამარცხების შემდეგ, როცა რუსეთში ბურჟუაზიულმა პარტიებმა დემოკრატის დროამ ააღიარებეს, მენშევიკები მის დამცველად გამოვიდა. რუსეთის პროლეტარიატი ამარცხებს ბურჟუაზიულ დემოკრატს. მენშევიკები გამოვიდა რუსეთის პროლეტარიატის წინააღმდეგ ებრძვის მას. საქართველოს დამოუკიდებლობაც ამ ბრძოლის ერთი სახეა. მილიანი დემოკრატული რუსეთის პარტიით ქართველი მენშევიკები, კავშირს სწყვეტს მუშურ რუსეთთან და მის მიმეშ სოციალისტურ პარტიასთან — ბოლშევიკებთან. იმ მენშევიკები თავისი რევოლუციონერობის აქტივს „კაპიტალისტური დასავლელი გეგობისა ბარბაროსულ აფონსიკაციისის“ და ორიენტაციაც დასავლ. არიან. მაგრამ დღეს უკვე ყველასათვის გეგობრებული, უდავო გეგობრებებაა რომ ეს ორიენტაცია გერ დამყარდა რეალურ საფუძველზე. და საერთოდ ორიენტაციის საკითხი საქართველოსთვის არ ახალია, ძველია. ჩვენ ერთ ბინადრობა ისეთ გეგობრული წერტილზე, სადაც დასავლელი და აღმოსავლელი ერთმანეთს უერთდება. ჩვენი ტერიტორია ქართველი ხალხის ისტორიის დასამბინებლ იყო და არის დიდი მნიშვნა, რომელიც დიდობნად დაიდობნა ყვადობა, ფლობდეს საქართველოს და მონაბის უფლებს ეყრდნობ ის. ამიტომაც საქართველი, მუდამ ორიენტაციის ძიებნაში იყო, მას ყოველთვის დიდი სურვილი ჰქონდა ძლიერ მოკავშირის მიკვლევბოდა. არაბების, სპარსელების, თსამლების შემოსავს საქართველოს ამ მოკავშირის ძებნას უქარახებდა.

და აი, საქართველოს საგარეო პოლიტიკის გეზი ევროპისაკენ მიიბარია. ძველი ევროპამ — ბიზანტია-სამერხეთის სახით, იცის ქართველი დიპლომატიის ტემშიბა ამ მიმართულებით. მაგრამ ევროპასთან კავშირი შეუძლებელი და მიუღებელი შეეჩადა ის გარემოება იყო, რომ დღეობა ტერიტორიულად მეტს-მეტად დაშორებულია საქართველიდან. და ამიტომაც ამ 130 წ. წინათ საქართველოს ორიენტაცია გაკეთდა ჩვენს უხალხო მიზნობურ ურთებაზე, ანუ აფონსაველი ევროპაზე. „ამ ორიენტაციამ ხელი შეუწყო ერის ფიზიკურ გადარჩენას, მისი გადარჩევის და კულტურის განვითარებას“ (იხ. ნ. ფორდინის „ჩხი. საკითხი“).

როგორც ზემოთ მოვიხსენიე რუსეთის ცარიზმის საწინააღმდეგო ბრძოლაში მენშევიკის წარინდა ქართველ მშრომელ მასებს სარეოლუციო მოქმედებისათვის. მაგრამ ცარიზმის დაცემასთან ერთად თავიდან მენშევიკის რევოლუციონერობა ენერჯია. ამის შემდეგ ის პარლამენტარული დემოკრატის ანაცვლეს სოციალისტის, ის დაუძინებელი მტერია სოციალისტური გარდატეხისა, აღფა და იმოგად აქცადნენ დემოკრატული რესპუბლიკას და თავის რადიკალიზმით ბურჟუაზიული დემოკრატის ევლარ სოციალიზმს. პარტეული მენშევიკები, რომელიც ერთი ხარზნი რუსეთის სოც-დემოკრატის, ებრძვის ბოლშევიკს. მაგრამ ბოლშევიკებთან ბრძოლაში ის ყოველთვის საშუალებას მოიპოვებდა: შოგნით აჯანყებას, გავით ინტერვენციას. კო-

მუნისტური პარტია კი იცავს—თავის პირში შვილს სა-
ნეთია წყობილებას.

ყოთიელი მშობელი მასები კი, პრაქტიკულად და-
რწმუნებულნი, რომ საქართველოში ყოველგვარი სასაქმეო, რომ
მშვიდობიანი ცხოვრება და სამოქალაქო წესი, სოციალის-
ტური ხელისუფლებისათვის მას მინიმუმაც ცნობიერებას და
საქონლისურ ვატიყარებას და წარმატებას. და ამიტო-
ნავე ახალა გზით, შეურყეველად მიიანთ კომუნისტურ პარ-
ტიისაკენ ის ნაწილი მშობელი მოსახლეობისა, რომელიც
გასულ პერიოდში ქართველ მენშევიზმს მისდევდა.

სწორედ ეს გაპლურბანული, თეთრწყვირიათ მენშევი-
ეები აღარ არიან დღეს ემიგრაციასთან. და თქვენ ვსურთ
ეს ხალხი ჯაშუშების სახელით შეაშინოთ? სკდებით. ამით
თქვენ თქვენს წამბადარ სასქმის ვერ გამოასწორებთ. თქვენ
არაფერს არ დაეცემათ, რომ რომელიმე ის ამხანაგი, რომელიც
თქვენ ასეთი სახელით შეამცოდ, ჯაშუშობას იცის-
ნობის. ჩვენ ამჟამად, საქვეყნოდ სიტყვით და პრაქტიკა-
შივე მენშევიზმს, როგორცწაროდ ბურჟუაზიულ მემ-
ჩინაო მცნებას. ჩვენ ვებრძობთ ევროპაში მყოფ ემიგრაცია-
სს, როგორც ვანბურჟუაზიულ ჯაშუშებს, ვებრძობთ მას,
როგორც იმპერიალისტური ინტერესების აგებებს. და
ნუ თუ ასე პირდაპირ. საქვეყნოდ, წარმოებული პოლიტი-
კური მანქანა ჯაშუშობა არის? უკეთესია ასეთები მო-
ბოო თქვენს დაქოლს ოჯახში. ჩვენს რიგებში კი თქვენ
ჯაშუშებს ვერ მონახავთ. და მინც, ვებრძობით, რაში

ხელდათ ჩვენს ჯაშუშობას? ნუ თუ იმაში, რომ ჩვენ ხში-
რად გვიხდება შემადგომლბოა ხელისუფლებისათვის თქვენ
ნიერ განბრყველბოა ხალხების ვასათვისრყველბოა? მერ
როდის შემდეგ უწოდება ჯაშუშობა და პროვოკა-
ტრობა ასეთ მოქმედებას? ჩვენ ეს სასიარტბო საქმეთ
არ მიგვანია. სრულად პრივიტი, ჩვენ ჩვენს მოკლე-
ნიერ მიგვანია? მდებლობისდავარად შეგვხვდება ამბოჟო-
ბით თქვენ ნიერ განბრყველბოს, მოქმუშობით მათ ის
სტრუქტურა, რომელსაც მათ თქვენ აყენებთ. და თუ ეს
ჯაშუშობაა, ჩვენ მართლაც, რომ ჯაშუშები და პროვო-
კატორები ვყოფილვართ.

იცი თუ არის, ჯენტლმენტბო, ჯაშუშობა და
პროვოკატრობა? ჯაშუშუ და პროვოკატორი ყოველბოა
ისეთ პირებს, რომლებიც პოლიტიკის ხლოტბებსა და
საფრანგების ფრანკებს იღებენ იმ მიზნით, რომ თავის
საკუთარ სამშობლოში აგანტორების და პროვოკაციის
ცეცხლი დაანთონ.

ასით აღმანიანებს თქვენ, ალბათ, იცნობთ, პტიციუ-
მული მოქალაქეო. და თუ არ იცნობთ ჩვენ ვავცნობთ.
იქნის ბრძანდებლბოა. ს. ს. პარტიის ყოფილი ლიდერები,
რომლებიც დღეს ემხარბობენ ევროპის ბურჟუაზიულ სა-
ხელმწიფოებს საკუთარ გვეყნის წინააღმდეგ.

ღღღღღ ხელაღე .

ქართველი დაზნაპელები

საზღვარ გარედ გახიზნული ჩვენი ყოფილი აზნა-
გები არ (ტბრბან. ისინი ძეგლებულებს ვანგარბობენ თა-
ვის ბორბტ და სამარცხებინო მოიჯაფიებს. მათთვის არ
მშარა ის უბედურება, რომელიც წინაშედგის მოღვწეო-
ბით ქართველ ხალხს თანამედროვე, ამით ისინი ვერ კმა-
ყოფილდებიან. ისინი თავის ზრბავება ვანბრცილებების
მიზნით კიდევ უფრო მეტ საფრბოს უშვებდნენ ქართველ
ხალხს.

იმედ დაქარგული და გაბოროტბულნი, გამეცხეუ-
ლნი და მტკარებულნი ქართველი მშობელი ხალხის
საუცყესო ნაწილის მიერ, ისინი გამოსავლას ქართველი
ხალხის გარეშე კმებენ, თავიანთ დამსტტურ მისწარბების
განბრცილებებს ლამბოენ სხვისი ხელეხლი. პოლონე-
თის კარბობით და პოლონეთისევე მიერ გაღებულ თანხე-
ბის საშუალებით ისინი ადგინენ ვემების მათსავით ვა-
ლდებურებულ აზერბეიჯანელებს და უკრაინელების
ემიგრაციის ნიძირბლებთან ერთად.

ჩვენ კარგათ იციით, ფასი ფრბობის ბურჟუაზიულ
მთარბობების დაზნაპელებსა. მთა ჩრბის ფასდ უფლირ
ინტერესების ქართველებისა და სხვა ერობის. ისინი ვერ
ვარგან, ერთ კაპის არ გაიღებენ სხვა ერის ინტერესები-
სთვის. ვანა ნ. კორბანია და მისმა „ამბობრამბ“ ამ ხუთი
წლის განმავლობაში ცოტა ვიდრეწა საფრანგეთსა და
პოლონეთს, რომ ისინი მათ ბატერიალურად დაზმარე-
ბოდენ? მაგრამ ეს მათი ზეწენა-მოდარა ყოველბოთის
უნაყოფოდ თავდებობა. მაგრამ საქმარის იყო პოლონე-
თის მთარბობას ვგრბათ, რომ ეს ყოფილი მთავრობაც
მსთვის საზებებლის მომტანი იქებებოდა მათი არალეგა-
ლორი ოჯანბზაკებების საშუალებით. მისთვის ჯაშუ-
შურ ცნობების მიწოდებობით და მან. პოლონეთმა, ყოველ-
თიჯერად ირბორი ათასი ლოლარის მიცემა დაბრბოდა
ამ ყოფილი მთავრობას. ამა, უფრბონ ეს ფაქტრ—რამბ
შვიდობ და ვაგარეაბამბ!

და აი დღესაც, თუ ამ ვაგბტონებს საყენი ვადმოყვა-
რბო, თუ დღეს ამით გვეყნს თავის თავეცე რბებულობენ,
ამას სჩაიბენ არა ქართველებსა და სხვა ერების სასარ-
ებოდ, არამედ თავის საკუთარი ინტერესებისათვის.
ნუკ კორბანია და მისი „ამბობრამბ“ უნდათ იმდენად, რამ-
დენდათ ისინი საჭირო იქებებან მათთვის. ვანისგნეთ ვრან-
ბელის ზედი რუსეთ-პოლონეთის ომას დროს. საფრანგე-

თმა აბიბოა ვრანბგლი სწორედ მამან ვადსულყოი შე-
ტევაზე ბოლშევიკების წინააღმდეგ, როლსაც დასაუკო-
თის ფრანბტეუ წყვილობს ბეით პოლონეთის ომისა. ამ
დროს ვრანბელს ემხარბოდენ ფულბოთი და სურსათო-
ბით, მაგრამ საქმარის იყო ზაგეუ ლაბარკის დღეცხბა
პოლონეთისა და რუსეთის შორის, რომ ვრანბელი მივი-
წყებულ იქნა, ის თავის ვარით ბოლშევიკებსა მარჯუ-
ლნი და ვაყარა. ამ ბედის უშვადებს დღეს ევროპა ქართველ
ემიგრაციის ბელალებს.

და ეს ტაქტიკა—ტაქტიკა არა თავის ხალხის ძალაზე
დაყრბნობისა. არა ამო თუ კლასის რბორბი ინტერე-
სებიდან გამომდინარე მოქმედებისა, არამედ ტაქტიკა ვა-
რბეუ სახელმწიფოს კარბახათ ეშუშობისა—ეს ტაქტიკა
არა ახალია ძველია. ეს არის ტაქტიკა სათათბეო მომჭეედ
აღწეველებისა. ის ვაგბტონები ბრბობას აწარბობდენ
არა იმის და მიხედვით, თუ როგორი იყო ძალთა ვანწყე-
ბილებმა თვით მათ სახელმწიფოში არამედ იმის მიხედვით,
თუ რას უბრძანებდა მათ იმდროს, და რუსეთი. ისინი
ყურბნობდენ არა მშობელი მათის ბრბობის უნარს და
მათ რევილიუციონერ სტოლისკევიტის ვაგბებებსა და
ვადრბებებს, არამედ ისავგობ ვართულებებს.

და შედეგი ამ ტაქტიკის ჩვენ ყველამ კარგათ ი-
ცი. მე შემოვივარე მთებლის საწაპირო ქალაქები; ვი-
ყავი სინოზმა, სამსუნმა, ტრბანბონმა, როზენი, ირბსულე
იც ის რბობინი. სადც ძველად სომხები ცხოვრობდნენ.
უქლოდებენ ნაწილი ამ ქალაქისა ერთ დროს მათ ეკით-
ნოდნენ. დღეს ამ ქალაქებში წაშლაც ვერ ნახებ სო-
მებს. ისინი ამოუკლებენ და ამ ამოუკლებს მძებნი მზო-
ლოდ და მხოლოდ დაწეველები და მათი მტბანათური
პოლიტიკა იყო.

აი ამ პოლიტიკას ვაგბობათ დღეს თქვენ ერთ
დროს მარქსისტბები. ასეთ ბედს უშვადებთ თქვენ ჩვენ
ხალხს.

მაგრამ ამ ვაგბტონებს დღევანდელი ბრძანებელი
და მარქსალინი დღეები სტყუდებან, მათი ვარბა-
ინარბმებისა და მთავრობებუ დაზარბულ თანხები
დაკარგულად უნდა დაგვარბოს. „ახაზებებს“ შეცდობა
იმაშია, რომ ისინი ფრბობენ, თითქმის ნ. კორბანისა და
მის მთავრობას ისეთევე ვადენბა აქვს ქართველ ხალხში,

როგორც ერთ დროს ჭინდა. ის კი არ იცინა, რომ დღეს მათ ზიზღით იხსენიებს ქართველი ხალხის უდიდესი ნაწილი.

სულ სამი დღეა, რაიც მე დაებრუნდი ქუთაისიდან. შეხვედრა მთელი ქუთაისის მახრა, არ დამტოვებია არც ერთი კუნძული, რომ იქ არ მუშაობან მუშებთან და გლეხებთან. და ერთი დაბნეულობა ის გულსწყრომა, რომელსაც ხალხი და ვაჭარებთანსაშიმ ვაჭარობდა.

შენმევიყრო პარტიის საუკეთესო წევრები—მუშეები, გლეხები, მასწავლებლები—დღეს რკალით გარემოვრებულია კომუნისტურ პარტიის დროშის ირგვლივ და თავდავისწებით მუშაობენ საბჭოთა აღმშენებლობაზე, ქუთაისის მუშების საუკეთესო ნაწილი, მენმევიყრო პარტიის დამამშვენიებელი—კოლია ჯანდოძე, ილია მინდალი, სერაპიონ ჩირაძე, სტუპაკოვი, თამაშაოს ქაჩხიანი ს. ძველი მუშეები, რკინისგლეხები ბაგრატი კრიკიძის თაოსნობით და სხვა მრავალი დღეს კომუნისტურ ხელისუფლებასთან არიან. იგივე სოფლადაც და ინტელიგენტებშიაც.

რა პენსიო?!

შეიძლება ჩვენი თანაგრძობა იყოს მიმართული ამ რეპუტაციურ ძალბეჭდებზე რასაკვირვლია, არა, მთელი ჩვენი ძალ-ღონით უნდა ვიყავით იმათ მხარეზე, ვისაც ეს რეპუტაციული ძალები ენიჭები. რუსეთის იმპერატორის სიკატრის ქვეშ არ უნდა მოექცნენ საქართველო, რომელიც დღეს საბჭოთა კავშირზე სუვერენული რეპუტაციული არის აღიარებული.

დამოუკიდებლად იმის, რაც აქ აღენიშნეთ, ეწეება თუ არა ქართველი ერისათვის და მშობელი ხალხისათვის რაიმე დადებითი მნიშვნელობა საბჭოთა ხელისუფლების მიმართ ქართველი ხალხის მტრულად გამოსვლას? გაუწყეს თუ არა ევროპაშვირის სახელმწიფოებმა ამგვარ საფრთხეს რაიმე სერიოზულ ანგარიშს?

რასაკვირვლია არა, ევროპის დიდი სახელმწიფოები ისეთ პოლიტიკას აწარმოებენ და ისეთ ნაბიჯებს გადადგამენ, როგორი პოლიტიკას და ნაბიჯის გადადგმას მათი ქვეყნის ინტერესები მოითხოვს. როგორც ვიცი, პოლიტიკურად და ეკონომიურად სავსებით დამოუკიდებელი სახელმწიფო არ არსებობს. მსოფლიო მეურნეობა ყველა სახელმწიფოებს ეკონომიურად და პოლიტიკურად ერთი მეურნეობა აკავშირებს და ერთი მეურნეობაში დამოკიდებულია ხელს და ის ფაქტი სახელმწიფოების პოლიტიკას განსაზღვრულ ფარგლებში აუწყებს. შეიძლება ერთს ან რამდენიმე სახელმწიფოს ინტერესები მოითხოვდეს მათ თუ იმ ნაბიჯის გადადგმას, მაგრამ თუ ეს ნაბიჯი დიდი სახელმწიფოების საერთო ინტერესებს ეწინააღმდეგება, თუ ცალკე სახელმწიფოს ინტერესები საერთაშორისო პოლიტიკის თანამარ მომჭედის ხაზით არ მიდის, მისი მოთხოვნებმა დაქმნაფიციდებული რჩება. საქართველოს წინა დიდ პოლიტიკის მიმდინარეობაში, რასაკვირვლია, არაბოლან წარმოადგინა, და საქართველოში პარტახანული რაზმების გამოსვლები სერთაშორისო პოლიტიკის ხანაში ფიციციათა ცვლილებას, აშკარაა ვერ მოაღწევს.

ამევე დროს საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლებას წინააღმდეგ გამოსვლა იმიტირებულად ერისათვის უფროსად მანებელი აქტია, რომელიც აუცილებელივ იყენებს დამსხვრებლ და არაიეთიან სარგებლობა კი არ მოუტეხს. ასეთია შედეგი მოქმედების, რომელიც თავის გამოსვლებით ცდილობს ევროპის ვაგითანებულ პოლიტიკაზე გაგულენა მოახდინოს და რუსეთის წინააღმდეგ ბრძოლაში ევროპა ჩაითაროს.

ასეთი უსაფუძვლო და დანტახტურა პოლიტიკა, რასაკვირვლია, მიუღებელია და დაუსმებელია. ამ მხარე

არა, კორდინა-რამიშვილებსაც ყვეო მომხრეები, მაგრამ ეს არ ხალხია უმეტეს შემთხვევაში, რომლებსაც ჩვენ 1905 წელში სასიკვდილო დასდევდით, ან და ახალგაზრდობა ცხრალულებიდან, რომლებიც მწიერ ცემტლით ვეგევეყენებან, როდესაც ხელისუფლების ჩაუვარდენიან ხელში, მოდი და ვეგევეყენო. დაპატარებულთა რიცხვი 2 პრაოც არ შეადგენს მუშებს, დანარჩენი, ან ყოფილი მემამულეები და აყოფილი ვაჭრები, ეს ჯარი საქართველოს „განმანათლებლებსადაც“ დაკვილივია.

მაგრამ ვეყირობით, რომ ამ ჯარით ისინი ერთი პროცენტითაც ვერ განაადლებენ იმ იმედებს, რომელსაც მათზე ევროპის ბურჟუაზია აშკარებს.

მუშეებს, შრომობებს, გლეხობამ და ინტელიგენციამ კი ამჯობინა იმ ხალხის ვეყრდში ამოღებამ, რომელიც დღეს თავდადებულნი იბრძვიან და მუშაობს ქართველი ხალხის საყიტიდელით. ქართველი ხალხისთვის კორდინა-რამიშვილი, როგორც პოლიტიკური მოღვაწე, წარსულს ეკუთვნიან.

კ. სულაქველიძე.

ტივ და ურყევ ჰემშარტიტებს ჩვენი ხალხი ადილიად შეიგნებს, საკრია მხოლოდ მასზე მის მყოფითათა.

თავის მოხსენებაში ირ. წერეთელი ამბობს: „არც ერთი სახელმწიფოს არ სურს თავის პოლიტიკა საქართველოს რეალურ დაცვას შეუკავშიროს. ჩვენში რომ დამოუკიდებლობა ვამოცხადო,—განვარდობს ირ. წერეთელი,— ბერი ფიქრობდა: ილიანდ ევროპამ დაინახოს, რომ დამოუკიდებლობის ნიადაგზე ვეგევეყენო და ის მიგვეშველეს დიდიმამტურათა და თუ საკრია ვახსო, შედრობითათა. განსაკუთრებით ინგლისის იმეტი ჰქონდა, მაგრამ ჩვენი დიდიმამტის სუთი წლის მუშაობის განმავლობაში საქართველოს არამც თუ დანახარება არ მიუღია, არამედ დანახარების დაბრუნებასაც არ დიდაცხია. პირიქით, ინგლისი, საფრანგეთი და სხვა ქვეყნების წარმომადგენლები, იმ შიმ თხევანვაც კი, რითესაც იურიდიულ ნიადაგზე ტახან ვეგევეყენო, ხანგასამთ ვაგევეყენეს—იცილეთ, და ცეცა თქვენი დამოუკიდებლობისათვის შექნეს საქმეა. არ იფიქროთ რომ ჩვენ თქვენი გულისათვის რუსეთის შეგვიძობილებიან ამ მსათან დამოკიდებულებას ვაგიფუქებთო“.

ასე, მსჯელობს და თავის აზრს ანბარად ესაბუთებენ ირ. წერეთელი და მისი მსჯელობა სწორია.

ირ. წერეთლის მოჰყავს რა იგლის-საფრანგეთის და სხვა ქვეყნების უესდებულმა საქართველოს დამოუკიდებლობას და ცეცა წესად, იმერეთს ამ ქვეყნების წარმოადგენლების შექვეფ ვრანას: „დაცა თქვენი დამოუკიდებლობისათვის შექვეფ საქმეა“, მაგრამ საქართველოს მიერ თავის დამოუკიდებლობის საკითარი ძალებით დაცვა, განა შესაძობელია? რასაკვირვლია არა, და ამიტომ ირ. წერეთელი ვაგევეყენო: „ჩვენში პარტიამ ძირიანად უნდა ვაღისანიოხოს და ვისი ტაქტიკა ვსმებროთ ირანგანაკიების მოწყობის და აჯანყების გეში მძ უნდა საშალოთა უარყოფს. ქართველს ხალხს საკითარი ძალა არ შესწევს საკითარი ძალით იაგი ვაინათესტულოს. ამ ვახზე დგამა ჩვენს ძალობაში ნიწნას ჯუთეიანა შეგიათიურულ ბრძოლას ევროპის დანახარების იმეტი, და საქმეს ხალხს იმევე ბელს მოუშხანებეს რაც ენალოეთის სომხების მოვლენა“ (ე. ი. ა. მოჰპობის (იხ. ამავე გზა“, № 1).

ესე მოკვანალს აუგებენიდან და დებულებებიდან ნათა დად გამომდინარეობს შემდეგ:

1. არც ერთი სახელმწიფო საქართველოს ინტერესების დაცვის მოთხოვნებებს თავის პოლიტიკას არ შეუკავშირებს.

2. საკითარი ძალით საქართველოს თავის დამოუკიდებლობას დაცვი არ შეუძლია.

ყველა იმევე პოლიტიკურად მომხადებელი ქართველი დღეს ამ დებულებებს იზარებს, მაგრამ იმევე დროს

გეროაში განხილული საქართველოს ყოფილი მთავრობა ცდილობს ასარგებლოს იმპერიალისტური სახელმწიფოების საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ უპირისპირ მტრული განაწესებულებით და ქართველი ხალხი ჩაიხრის მოსალიანდელ ბრძოლაში თავის საკუთარ სამხედრო წინააღმდეგ ჩვენ უკვე ვიკითხ, რომ გეროების თანამედროვე ფაშისტური ძალები დანიტერისტული საბჭოთა ხელისუფლების დამხმარე და ეგროპის ბურჟუაზია, ბლასკეტიველი, შეეცდნენ მოკემიერ თანამედროვეობაში დამალის არსებულ განაწესებულება. რასმედროვე ბურჟუაზიის და ბურჟუაზიულ სახელმწიფოების ასეთი მისურაფიდან, შეიძლება ბერგმა, განაყოფიანის ის დასკვნა, რომ საქართველო რუსეთის წინააღმდეგ საბრძოლველად შეიქმნა მხათა უნდა იყოს იმ მიზნით, რომ, როგორც კი რომელიმე სახელმწიფო რუსეთის ომს დაუწყებს, საქართველო უმაღლეს რუსეთის წინააღმდეგ ამოზარდეს. იმათ, რინც ასეთ აზრს აიხარებს, ის რუსეთული შეიძლება განმარტების აძლეს. ის ამბობს: „აიიან სახელმწიფოები, რომელიც რუსეთთან საქმე მოუწყობილებო არ აქვთ. მაგ. პოლონეთი და რუმინია: მათ შეიძლება რუსეთთან კონფლიქტს მოუყვიდნენ, მაგრამ თუ ამ კონფლიქტების იმდენზე ავათი ჩვენი პოლიტიკა, თუ რუსეთს გავრზობდით, რომ ყოველ გართულებიის დროს ჩვენიან მიიჯახს მოიღოს, იცოდეთ, სანინო ბედს მოუწყობდები ჩვენს ხალხს—მის წინააღმდეგ მიმართება არა მარტო საბრძოლველის, არამედ მიიღოს რუსეთის აღსა“.

რ. წერეთელი ამ სიტყვიებით ელიმენტარულ კემზარტობას განიხატავს. ის კემზარტობა აღილიდა ვასაკეზია, მაგრამ თუ ვინმეს ეს კემზარტობა სამუხაროდ ჯგუჯიდე ვერ შეუგინა და ამ მინეც ოლოლეუზიებიდან ვერ

განთაკსოფლებულა. ჩვენ მოვიდეც ვართ ეს ოლოლეუზიები გავფესტო, რომ ქართველ ხალხს ასრეს ისეთი უბედურება, რომლის განმარტება არავითარ არ შეიძლება.

ოლოლეუზებ დამატებულია პოლიტიკა ომიმეტურად უსათუბო პანიტური პოლიტიკა მიხედვით იმისა, ვინ და რა მიზნის აპირებენ ასეთ პოლიტიკაში. ამიტომ ჩვენ მოვიდეც ვართ პანიტურად განუწყობის შემთხვევაში ოლოლეუზები შეესტეს, რომ მათზე ვგებულ მოსაზრებებმა ხალხი ფასიკურად მოსამბის გზაზე არ დაეყრნოს.

დაუშვებელია საქართველოში ხალხი ემხადებოდეს იმს სათვის, რომ მან მხარი დაუჭიროს, რა სახითაც ეს იყოს, იმ სხედმწიფოს, რომელიც რუსეთს ომს გამოუცხადებს, ენაიანად ასეთი მხადება საქართველოში რუსეთს აძილებს მთელი თავისი ძალიანით საქართველოს წინააღმდეგ გაიხმეკრის, რის შედეგად, რასაკერაველია, საქართველოს თანსკურათ მოსამბის ექნებოდა.

ამ უღაერ დებულტებინად განომინდარებო, რომ ქართველმა ხალხმა უნდა დაიკავს მშვიდობიანობა, იზრუნოს თავის ქვეყნის ეკონომიკურად და კულტურულად განვითარებაზე და არსებულ პირობებში თავის პოლიტიკურ ფინანსობიის დაცვის უზრუნველყოფაზე.

ყველაფერი ეს შესაძლებელია და ისმება კიოხა, რამდენიმე წლის განმავლობაში რა გეგოთ ამ სურვილი, რა ეტობება და კიდევ რა მიზნებზე უნდა დაიხსახათ, როგორც ჩვენი მოქმედების რეალური პროგრამა?

ჩვენ ზეიცილი ელაზარაკეც იმაზე, თუ რა არ უნდა ექნათ, შეიძლება წერილში ჩვენ გიტყვათ, რა გავაქეთთ და რა უნდა გავეკეთათ კიდეც.

დ. თაფერიანი.

ახლა რაღას იტყვიან ?

საკვაცი საქმე დემონრთა მსოფლიო მენშევიზმის ერთ უმძღაღერეს რაზმთან—გერმანიის სოციალ-დემოკრატიას.

მსოფლიო ომში დამარტებულ გერმანიის შინაარსის 1918 წელს ერთს დაჯერით დაამბო გერმანიის შინაარს კლასმა და მიუტყობდა იმსა, რომ გერმანიელი მენშევიცი საქმით, რა თქმა უნდა არა ნაღერ უტყობდნენ მისას მსოფლიო ომის გავრტობას და სანხელით კრეტობებს დასტურებდნენ რიბსტაშე ისე, როგორც ბურჟუაზიული პარტიების სხია წარმოზადენიობი, მაინც ძალია-უფლები აღება მენშევიციზე ხელა უწილად. ამის უმოთაგრეს მიზეზი ის ვახლდა, რომ იმ დროს გერმანიამ არ არსებობდა ასეთი ძალი, რომელიც მოხდარ რევილიციონის მისციება სოციალისტური სახეს და ძირიან-ეკსტინციად აღმოუტყობდა მონარქიზმის ყოველგვარ ნაშის და ბურჟუაზიულ სტრტქსაზე განაღურებდა.

გერმანიისა შინა არსებელი კომუნისტური პარტია: ზრლო ლინტეტისა და რაზმა ოლიქსევიციის მეთაურობით რევილიციონის იაქტივეში იყო ჩაწყვედილი და მის არ კონდა საშუალება სოციალ-დემოკრატიის მთერ თეოლაზიველ მუშებისათვის სინათლის თქმის და მთერ ნაწილილი ზრახვების განმოკლებებისა.

მიუხედავად ამისა, გერმანიის კომუნისტურმა პარტიამ მალე მოიპყრო მრავალი მუშათა კლასის ყურადღარსა და ჩვენ ამის მოუწყვეციდით, რომ ბავარიის დალარსა და საბჭოთა რესპუბლიკა და ის-ის იყო, რომ ეს შიმდობა მთელ გერმანიისში უნდა გავრტობულიყო, რომ მენშევიკებმა ხელისუფლებამ შინაარსველ გინერლების დამარტების შესსლა ბავარიის საბჭოთა რესპუბლიკის სისლში ჩახრბოდა; შან ვერაგულად დაბოკა კომპარტიის ბელადები კარლ ლებტენტი და რაზმა ოლიქსევიზმზე.

პირველ ხანებში რევილიციონის შინა დეფორბალი ბურჟუაზია დიდ წინააღმდეგობას არ უწყდა გერმანელ მენშევიციების საქმიანობას, თუმცა სამართლი უნდა ითქვას, რომ არავითარი საბაბი არ ქონდა ბურჟუაზიას,

რომ მენშევიციების „საქმიანობისთვის“ ხელი შეეწყო, პირით, ის „საქმიანობა“ მათთვის ხელსაყრილი იყო.

ბურჟუაზია მენშევიციების ხელით აყვებოდა თავის საკუთარ საქმეს, მაგრამ ვალდა ხანი და გერმანიის ბურჟუაზიამაც წელი მოიბაგრა და თანდათანობით შეტყობა გადაიდა. ამ წელმოძარებას საგრძობლად შეუწყობა ხელი ცნობილი დიუტის გერმან ცხოველიან გატარებამ, რომლის მიხედვით მთელი სარკაპაიკო ვადასახლების ტიპით დაწავა გერმანიის მშობიელ ხალხს კარზე. ამ გეგმის განხორციელება კი მოხდა გერმანელი მენშევიკების უხლოესი და აქტიური დახმარებით.

ამერიკის კაპიტლის დახმარებით ბურჟუაზიამ შესძლო ნაწილობრივად სტამბილიზაციის განხორციელება და დაეჭული ხალხის ჯურის გაზარება, ამ მდგომარეობამ ბურჟუაზიის მთელ შეუწყობ თანდათანობით განვითარებია გერმანიელი მენშევიციის ძალია-უფლებებისაგან და თვით ისლდომოდ აღიკვეცა ქვეყნის მართავ-გამტყობის საქმეს.

მიუხედავად ამისა, მენშევიკებმა ყოველ დღისს ხმარობდნენ, რომ როგორც ნაწილობრივ მინც შეეწარიუნებიათ საჩინსტრო პირტულები, თუმცა იყო მთხოვეციები, როდესაც ისინი თანსკიონიერების როლიმაც გველიტინობდნენ; ეს იყო, სხვათა შორის, ოლიტრისა და ნაწილობრივ მარქსის ყოფილი მთავრობების დროს. ის იყო მას შეეძლება, როდესაც დამარტება იგრდობებულა „დღით სოციალისტის“ განხორციელების მიზნით.

მაგრამ, მიუხედავად გერმანიელი მენშევიციების „მოხიზიკონარეობისა“ არ ყოილია არც ერთი შემთხვევა, რომ ისინი აქტიურად გამოსულიყვნენ ბურჟუაზიული მთავრობის რეკვილსტრო პოლიტიკის წინააღმდეგ, პირაქით, ყოველ ვადამჭიროდ მომენტში გერმანიელი მენშევიკები ყოველთვის ბურჟუაზიის ბანაკში აღიზინებდნენ.

ამის დასამტკიცებლად ჩვენ შეიძლება ორ უმაჯარეს შინაგნს დღესასტლებთ მათი საქმიანობისა: პირველი ვახლდათ გერმანიის რესპუბლიკის პრეზიდენტის არეგ-

ნები და მეორე პოვენიკოლები გერმანულბანისათვის ჩამორთული ქალების დაბრუნების საკითხი.

პრეზიდენტის არჩევნების დროს გერმანულმა მენშევიკმა ვარუჯი აართო ფრანკთი ვაშისკო კომ. პარტიასთან ერთად და წინასწარ არჩევნების დროს წინააღიყენეს თავიანთი კანდიდატი, მაგარა, როდესაც გამოირკვა, რომ სოციალ-დემოკრატთა კომუნისტური პარტიის დაუხმარებლად ვერ შესძლებდა თავისი კანდიდატის პრეზიდენტად გაყვანას, მათ კომუნისტურ პარტიასთან შეთანხმების მიყრდნობა, ისეთი ვაშედეგობა ჩაიდინეს მუშათა კლასის წინაშე, რომ თავიანთი კანდიდატი მოხსნეს ხელახალ არჩევნებზე და მუშათა კლასს მოუწოდეს ხმა მიეცა საშუალო ბურჟუაზიის პარტიების კანდიდატ მარტისათვის, რომელიც დღეს სათავეში უდგას გერმანიის არხორეაქციონურ მთავრობას.

მეორე და უფრო დიდი მოლაპარაკება გერმანიის სოციალ-დემოკრატთა ჩაიდინეს აუღლი სამეფო გერმანიისათვის ჩამორთულ ქალების დაბრუნების საკითხში.

ყველას ასოსე გერმანიის კომუნისტური პარტიის დაუღალავი ბრძოლა ლიბერტის მთავრობის წინააღმდეგ, რომელსაც სურდა ჩამორთილ ქალების გადაცემა სამეფო გერმანიისათვის.

კომუნისტურმა პარტიამ მოუწოდა სოციალ-დემოკრატთა მთლიანი ფრანკის შექმნის შესახებ, რომ საერთო ძალით ჩაებრებოთ საყოველთაო კენჭის ყრა ლიბერტის მთავრობის გეგმის განხორციელების საწინააღმდეგოთ.

პირველ ხანებში, რა თქმა უნდა მენშევიკებმა რეფერენტების წინააღმდეგ წავიდნენ, მაგრამ შემდეგ მათებს შეეძლოთ ვითომდა დათანხმდნენ საყოველთაო კენჭის ყრის ჩატარებას, მაგრამ ეს მხოლოდ თვალმაჯობა იყო, და ნაწილიად ეს ბურჟუაზიულ მთავრობას უკანა კარგიზიდან ეგვიპტეშივე კამპრომისული წინადადებების მიღების შესახებ.

მოუხდევად მენშევიკებულებმა საბოტაჟის, კომუნისტურმა პარტიამ მიიწე უხსლო 14 მილიონი ხმის შერევა ქალების დაბრუნების საწინააღმდეგოდ, ეს იყო კომპარტის დიდი გამარჯვება და ნდობის მოპოვება გერმანიის მშრომელთა მასებში.

ჩვენ მხოლოდ ორი მაგალითი დავასახელებთ სოციალ-დემოკრატის შრავალ „მოღაწეობიდან“, რომელიც ნათლად ახსიათებს მათ ქამელოცინობას.

უკანასკნელ ხანებში სოციალ-დემოკრატის ბელაბლებს კვლავ მოსწყინდათ „ამპონიციონერობა“ და ერთხელ კიდევ სცადეს სამინისტროს პარტიკლების ხელში აღება. მათ წინააღიყენეს ილია ისევ დიდი კოალიციის შექმნის შესახებ, მაგრამ ამჟამად პრინციპურად მაგარამ შექმნის ჭკამბა ამის განხორციელების საშუალება მოუპოვა და შექმნა კოალიცია არა მენშევიკების მთავრობაში

მონაწილეობით, არამედ გაერთიანდა ყველა ბურჟუაზიული პარტიები დაწყებული დემოკრატული პარტიით და გათავებულნი ნაციონალისტები. თუმცა დემოკრატული პარტია იფიციალურად არ იტებს მთავრობაში მონაწილეობას, მაგრამ მათი პარტიის წარმომადგენელი ცნობილი გესლერი ესლავ შედის მთავრობაში, მხოლოდ იმ უბრალო საბაბით, რომ გესლერი ფორმალურად გამოვიდა დემოკრატული პარტიიდან.

ამრიგად, გერმანიის მენშევიკები პრინციპულად გაიყოფილა და მათ არავითარი ანგარიში არ გაუწიო. სამეფიერად ნაციონალისტურმა პარტიამ, რომელიც დღემდე მთავრობის ოპორტიაში ედგა, მიიღო მთავრობაში ოთხი ადგილი.

ამრიგად, გერმანიის მენშევიკები პრინციპულად გაერმოცბა: ხელდასრის ის, რომ დღემდედელ გერმანიის მთავრობის სათავეში სდგას ცენტრის პარტიის ლიდერი მარქსი. ეს ის პარტიებება ბრძანდები, რომლის გულისთვის მენშევიკებსა პრეზიდენტის არჩევნების დროს მიხსნის თავიანთი კანდიდატი ბრაუნი და მუშათა კლასს მოუწოდეს ხმა მიეცათ მარქსის პრეზიდენტად არჩევნისათვის. ამ ვაგებატონს მენშევიკები მაშინ მუშათა კლასის ინტრიგების დამცველად ასაღებდნენ. დღეს კი იგივე მარქს მშენივრათ შეეწყო პრინციპურად მხარდობა და ნაციონალისტებთან თანამშრომლობას.

ამ რიგად, გერმანიის ბურჟუაზია საბოლოოდ შექმნა ერთი მთლიანი ფრანკი მუშეთა კლასის წინააღმდეგ და სოციალ-დემოკრატის დღევანდელი საბრალე მუწეუნი მხოლოდ წაშლადუნების ხასხებ მოკიდებას ნიშნავს.

გერმანიის ბურჟუაზია დღეს თავს მაგარათ გრძნობს და ის აღარ სჯობობს მენშევიკების სამსახურს. გერმანიის მენშევიკებ დღეს თამამად შეიძლება ითქვას: მაგარმა გაეცათ თავისი საქმე, მაგის შეუძლია მიბრახნდეს.

მენშევიკებმა ეგვიპტეში თავიანთი მისია, მათ თავიანთი მოქმედებით გზა გაუკვდეს გერმანიის მონარქის მისი ადგილის შესწავლობას. ეს გაერთიანდა არავითარ და დამახსენონ საბოტაჟი კემპრომის მშრომელმა მასებმა.

მაგარამ ასევე შეიძლება ითქვას, რომ გერმანიის მუშათა კლასის სარეაქციონერულ წაგებულთა. პირიქით, მუშათა კლასი დღეს მეტწილად ირახმება გერმანიის კომუნისტური პარტიის დროშის ქვეშ და მოუხდევად მენშევიკებულებების წინააღმდეგობას, ის მეტივად ანხორციელებს მთლიან ფრანკის შექმნის საქმეს, და სრული დარწმუნებული უნდა იყოთ რომ: შორის არ არის ის დრო, როდესაც გერმანიის მუშათა კლასი დაბნობს ბურჟუაზიის ბატონებს და პასუხს მოსთხოვს მენშევიკებულებს თავიანთი მოლაპარატურ საქმიანობისათვის.

ს. ვლიადი.

და სჯომხ ქართველი ერისთვის

ეს კითხვა დროად მნიშვნელოვანია და მისი გაშუქება აუცილებელია საქართველოში მშრომელი მასებისთვის. თვითველმა ქართველმა მუშებმა და გლეხებმა უსათუოდ უნდა იცოდნენ ერის ისტორიული წარსული. რა ვიცავით და როგორ მივდივით იმ დრომდე, როდესაც ჩვენი აწმყო და მომავალი დაუყარებელი მემკვიდრეობა რუსეთის წესს და ვიცოდეთ, თუ ისტორიული აუცილებლობით ნაკარხანებში ამ გადაწყვეტილებამ, რუსეთის მფრთხიებამ, რა სარგებლობა მოგვცა, როგორი როლი ითამაშა ქართველი ერის ისტორიაში, როგორ იხსნა ერი იმ გადაწყვეტილებით, რომლის წინაშეც დადგინდა ისტორიულმა ჩარხის ტრიალმა 125 წ. წინათ.

ამ საკითხის გარშემო მე უკვე შევეცადე, რამდენადაც ეს უსაყველ კაცს შეეძლებოდა, ჩემი აზრი გამოვხატე წარსული ერის „ახალი გზის“ დურსლებზე წერალში: „რუსეთის რევოლუცია და საქართველოს ზე-

დი“. იქ დაწერილებით არის აღნიშნული ქართველი ერის წარსული ეროვნულ-კულტურული რაობა და მშრომელი ხალხის დემოკრატული ბრძოლა მონაწილეობით ერის კულტურულ და სახელმწიფოებრივ ცხოვრებაში. ამ წერილში შევეცადე პასუხს ვამეცა კითხვებზე: რას ეძიებთ ჩვენ ერთნულ კულტურას, როგორ გვეხსნის ჩვენ იგი. იქ გაცემული მატქს პასუხი კითხვაზე—თუ როდის გვივითე ჩვენ ერთნება, როდის ჩავყარა სამიერო-ქვეყნობრივ ქვეყნობრივ კულტურას და რამდენად შეუწყობილი ამ პროცესს რუსეთის მფრთხიებამ.

მაგარამ, რადან ქართველი საზოგადოების ზოგიერთ მინისტრალიერტურ წერიტს კიდევ ვერ მიუცელებიათ ის შეცდარი და ახალი მხედლობები, რომ ითქვას ჩვენი კულტურული წინსვლა უფრო ადვილად მიხერხდებოდა რუსეთის გარეშე—ნებას მიეცე ჩემს თავს ერთხელ კიდევ დაბრუნდემ ამ საკითხს.

რას გვეუბნება ისტორია ამ საკითხზე?
 ყველასთვის ცნობილია, რომ ოსმალეთი და სპარსე-
 თი (სავსა, რომ თავი დაეხრებოდნენ) მრავალ საუკუნეების
 მანძილზე ებრძოდნენ ქართველ სახელმწიფოებრივობას,
 რათა ქართველი-ეროსთავის წყაროშიათ ეკონტროლი სხვ
 და რაყვენივით იგი თავისი გავლენის ქვეშ და ამით
 უზრუნველყოთ ჩიდილიეთის სახვდებრე რუსეთის სა-
 რთისისავა.

საუკუნეების მანძილზე წარმოებულმა ამ ბრძოლე-
 მსა იმევიდა დაასუსტა ქართველი ერის ფიზიკური ძლიერ-
 რება, რომ, უკანასკნელ ხანებში, ჩვენს წინააღმდეგ ომის
 დაწყებისა და გამოლაშქრების ბედვადენ ისეთი სუსტი
 ენობი, როგორიც იყვნენ—ლეკები, ქისტები და სხვა. ყვე-
 ლადერთი ეს იწვევიდა რა თქმა უნდა, არა თუ ჩვენი ერის
 კულტურული წინსვლის შეწყვეტას, არამედ დაჭყეიოე-
 მას და გაღვაჭვაებასაც. ამის მიყენებელი მესტიე-ჯავა-
 ხეთ-ლოისტანის და სხვათა დღევანდელი მდგომარეობა,
 სადაც იმდენად მოშლილია ქართული სახე, რომ იქ მო-
 ბინადრე ქართველებს მხოლოდ ისტორიული წარსულით
 ავით დარჩენილი ჩვენთან ნათესაური ფიციბი.

მე გვანია, არაივისათვის არ უნდა იყოს სადავო ის ქეშ-
 მარტებია, რომ რუსეთთან შეერთებამ მოგვცა ჩვენ მძეი-
 ლობინობი ცხოვრება, შესაძლებლობა ერთ მილიან ეროვე-
 ნულ სტრუქტურ გაერთიანების, გაერთიანების და კულტუ-
 რული წინსვლისა და გაერთიანების გზაზე შედგომისა.
 მე გვანია, არაივისათვის არ უნდა იყოს სადავო არც ის, რომ
 რუსეთი შეიქმნა საქართველოში დარიბი მოსახლეობის
 შუასაჩრე და განმთავისუფლებელი, იმ მონურ სოცია-
 ლურ პირობებიდან, რომელშიდაც ყოი ჩაყენებული შე-
 ნარეო და გარეშე მდებარე წოდების მიერ ბატონობისაგან.
 სინამდვილეა, რომ ქართველი გულგზმა ბატონებისაგან
 თავის დახსნას ახერხებდა რუსეთის მხარეელებობის დახს-
 მარებით, წინააღმდეგ ქართველი ფეოდალების სურვი-
 ლისა, ჩვენ ვამბობთ, რომ იმ უფლებებზე უფორესთ და-
 მამხრებებულ და სოციალური პირობებში, რომელშიდაც
 იყო ჩაყენებული ქართველი გლეხებსა, ერის 95 პროც. მა-
 ლალი წოდების მიერ, როდესაც ეს გლეხებსა უზრალთ,
 უსული ნივითა იყო აღიარებული (გაიხსენეთ საქართვე-
 ლოში ყმებით ვაჭრობა, მათი ძალიანზე და სხვა პირო-
 ტაყვებზე ვაჭვლა-ვაშოკლა.—პირველი ომი). რომე-
 რიც იმაში მდგომარეობდა, რომ ახალი ჯვარდაწერილი
 ქალი ეკლესიიდან ბატონისთვის უნდა მიეგვირათ, ჯერ
 ის ახლია ქალს ნაშუას და შემდეგ კანონიერ ქმარს
 გადაეცემდა და სხვა). რუსეთთან შეერთება შეიქმნა ქარ-
 თველი ერის ცხოვრებში ისეთ ძალით, რომელმაც მოაზ-

დინა გლეხების განთავისუფლება ამ უკლებრათ სოცია-
 ლურ პირობებისაგან, რაც თავისთავად იმთავად ქართვე-
 ლი ხალხის გაერთიანებას, მისი პულტურის განახლ დაყე-
 ნებას.

შესაძლებელია, ჩვენმა პატრიოტიზმმა ვიხსენებინა:
 ყველადერთი ეს რუსეთის დუხმარებლდაც ერთდობლი-
 და ქართველი ერის ცხოვრებაში ისტორიის დაცნასა-
 სდაფხვებზე.

ჩვენ, მატერიალისტებს, არ შეგვიძლია მსჯელობა
 იმაზე, თუ რა „შედეგითა და მომხდარითო“, ჩვენ ვცდებ-
 ლობთ ყოველ მოვლებას და საგნს კატორტიული სახით
 მის სინამდვილეში და არა წარმოდგენაში.

მაგრამ ამ „შედეგებსა“ დარღვევაც არ არის დიდა-
 სანელი საქმე. ჩვენ ვივით, რომ ეროვეული კულტურის
 შესაქმნელად და განსაკვიარებლად საქარო სათათა-
 სასუქველები არსებობდა,—საქარო ერის გაერთიანება,
 მისი ეკონომიზრად აღორძინება და მშვიდობინა ცხოვ-
 რება.

არც ერთი ამ პირობათაგანი ქართველ ერს არ მოე-
 პოებოდა რუსეთთან შეერთებამდე; ყველადერთი მან მოი-
 პოებოდა შეერთების შემდეგ.

ციმბირეთს საქართველოს რუსეთთან შეეჯივრება
 იყო უდენესი ფაქტორი ქართველი ხალხის ფიციბრება
 კალაჩინისა, მისი სულთვლიად და კულტურულიად გამოი-
 რებისა, მისი გაერთიანებისა. ამ კავშირმა იხსნა სა-
 ქართველო დაღვებშიაგან, მისცა მას საშუალება თავისა
 საკუთარი ფესზე დგომისა...

და ამ თავის საკუთარ ფესზეზე მაგრად დამდარე
 ხალხის მტრითა იგი ენაც მს ცუტებისა ლე ვინდა რუსეთ-
 თის კავშირი, მატერიალური ჯივრით და სინამდვილე
 მომეც და ახალი ცხოვრების ძეგნს შეუქმნა...

დასასრულ, საქართო მიზანია ერთხელ კიდევ გავე-
 მთოთა და ხმამაღლა უთხარა ქართველ ხალხს.

— შენი ხსნა სამშობლო დად კავშირში. სანამ შენ
 ზურუს ვიგებრებს საბჭოთა კავშირში მჭირლ თამაყილი-
 რისკებოლაკები. შენი სუვერენული, სახელმწიფოე-
 რიგი უფლებებზე უზრუნველყოფილია. დე შენ ამ გზას
 უღალატე და ახალი გზების ძეგნს დაიწყე, იცოდ, რომ
 ჩაგარდები ისეთ პირობებში, რომელშიდაც იყო საქართვე-
 ლო მე-18 საუკუნის მეორე ნახევარი.

ჩემი სოციალურის მიზნათ მიმანია ქართველ ხალხს
 უთხარა რომ მისი სუვერენობის საკითხი სრულიად უზ-
 რუნველყოფილია საბჭოთა კონსტიტუციით. დიოკავი შე-
 ნი კონსტიტუციი.

ლ. კუპრაშვილი.

ს ა შ უ ბ ა რ ი

სხვისა სხვამან უმთ ივის სასარგებლო საუბარში.

„ეა, დრონი, დრონი საქმენი მეტებრად, წარვიდენ, გაჰქრენ სისამებრე ჩქარაჲს!“

კახე დრო კი იყო, კარგი. ბრძანდებოდა ნიკოლოზი
 ტახტზე, ვარსემი—თავადები, მემამულეები, ბურჟუები,
 ბიროკრატიები, მუშები და გლეხები არიდენ და ანე-
 ზიერებდენ ამ ხროვას. აგერ შორი-ახლის ანდომლო მოა-
 კლიცა.

როგორც კი ატორტმანდებოდა უშუშებისა და გლე-
 ხების სარევილიოტო ტლადა, ტახტიდან სილდუმო მო-
 ლოცის უზრანძებდენ: აბა, ახლა შენი საქმე, გვეშველე,
 პატარა „პაგრომი“!

— როდესაც ვენებავთ, მხოლოდ ვიხსენებოდა ათასი
 წაცის პაგროშია საქართო, თუ ათათასის? იყო პასუხი საი-
 დუმლო პოლიციადან.

იმის და მიხედვით, თუ რა ძლიერების იყო სარევი-
 ლოტო ტლადა, სილდუმლო პოლიციი აწუროდა ებრაელ-
 თა აწიოების დიდი ამ პატარა მსხვერპლით.

— რუსის ხალხს არავითარი წყობილება არ უნდა,
 გარდა თვითმპყრობელობისა; შეღებოდა და დავიდარაბს
 მატრო ებრაელები იწყვეენ და რუსის ხალხის გულს-

წყრომა დიდის გაქვირებულ შეეკავეთ! იცხადებდა თვით-
 მპყრობელობის ბიჭობა.

ისე გამოიღობა, რომ ებრაელები პირაიით, მეტრის-
 მეტად მალეიერი უნდა ჰყოფილიყვნენ, რომ შაგან მხო-
 ლოდ ათასი ვაჭურეტის და არა ათათასი.

ეხ, დრონი, დრონი წარვიდენ, ვანქრენ!
 ახლა კი სხვა დროა, როდესაც შეიცვალა.

ტახტზე დაბრძანებული არიან ევროპის იმპერიალის-
 ტები, ბანკები არბიბოსკოპოსები, ბურჟუები, მემამუ-
 ლეები, ვაჭრები, პოლიციი, ენსანამებები, მოშორებით
 იცით ენი?—ემერატიის ბელოდები.

როგორც კი თვალსაჩინო ვახდებდა რაიმე დარეზი ხა-
 ზეთია წყობილობის სიმტკიცე და საქარო შეიქმნა შოა-
 ბეჭდილობის როგორედ შესრულება და სრული გაქარვლე-
 ზა, ევროპის იმპერიალისტები ვახსნიან ქაშას და მმარია-
 ემერატიის ბელოდები:

— აბა, ახლა თქვენნი საქმეა, გვეშველით, პატარა
 აფანყობა: ფულო მზად არის.

ემერატიის ბელოდებიც დადაცურებდინან და შეხან-
 ლვენ უფუნური გამოსვლას.

იმით წინდაწინვე იციან, მშვენიერად იციან, რომ ეს გაბოჟება მარცხითი დამთავრდება, რომ მას უახრო მსხვერპლი მოჰყვება, ბევრი უდანაშაულო აზიარდება და დასჯდება, მაგრამ ყოველივე ეს საჭირო არის ევროპის იმპერიალისტიკის კაცობა გუგუნიანისთვის.

არამა უფუერება რომ ბარძიკში მახათი გაიყაროს, ჩვენმა, იმპერიალისტების პრესა მთელ ვანგაშს ასტუტება; — მშვიდვე, აჯანყების ციკლინი ვინც საპროთა ფედერაციას მოვიღო, არ უნდა ხალხს საპროთა წყობილებათა ევროპის იმპერიალისტები ახლავ ცუდ გუგუნიანზე ბრძანებლობას.

საპროთა წყობილება კი არ ინგრევა, მაგრამება; საცუთარის ძალისითი ევროპისა და ამერიკის დასუბარებულად ის შეუღდა შეტდა დიდ და ღიად აღმშენებლობას.

შვიდით სრული სიწყინაზე და მშვიდობიანობაა. ევროპის იმპერიალისტების ბრუკალბენში მოვიდო ერუბი დღეებიდან და არაშენიან. ჩინეთში ქაიოშაალი ძლიერდება.

მოდი შენ და ნუ დადგები ცუდ გუგუნიანზე! — არ შეიძლება პატარა აჯანყება შვიდიდან საბოტეში?

ასე პნეხელს ევროპის იმპერიალისტებს. ემერაციის ბეღლებზეც დაფარურდენ და შეუღდემ ჩენი სისხლის გაპაშვების სამხაილს. კარგი გუგუნი, კარგი, რამ არის თუნდაც იმპერიალისტიკისთვისაც, მაგრამ ერთი მიზრძამათ, ჩვენ რა შუაში ვართ ჩვენ?

ყოველთვის, როდესაც ევროპის იმპერიალისტები ცუდ გუგუნიანზე დადგებიან, რატომ, რისთვის, რის გულისათვის უნდა გავითიო ჩვენ სისხლზე?

— გადამტეხულია, რის აჯანყება, რა აჯანყება! პეტიონის და ამბოხს ზოგი ჩვენში.

ასე პეტიონობა და ამბოხება ბევრი იმ არი წლის წინად და საწინებო უბედურება კი თავს დაგვატყდა. სიმარტული უნდა ვთქვათ:

— ბეიტის უბედურებაში თვითეთლ ჩვენგანს მკუდღვის წელი. — ბიუსი, როგორ, რა ნაირად, როდესაც ახლოს არ გავჯარებულვარ, ზოგიერთი არ მოწინააღმდეგე არ მიმიდა. გავგონებთ.

მოითიზინით, მომითიზინით! წარსული საქევა და დანჯალთ დისაუბრობა:

— ბეირჯერ უმოქმედობა მოქმედებაზე უარისა. ბეირჯერ უმოქმედობა მეტი დანაშაულია, ვიდრე მოქმედება.

ბეირჯერ უმოქმედობა უფრო დიდა ბოროტება, ვიდრე მოქმედება.

თ. ეს დანაშაულია, ეს ბოროტება ჩაიდანა ყოველში ჩვენგანში.

მთელის ჩენის ძალითა და ღირითა მთელის ჩენის საშუალებით, ყოველგვარი შესასალებლობით უნდა გავმარტებულოყვითა აჯანყების წინააღმდეგ და ჩინ არ იყ არა ვეძიოთ.

ვითქვითი განწმა და მუყურებდით: ამა, რა გაბოჯა? — ვეუგუნიანობა ერთი-მეორესს ქუთაში მტეიტორის დროს.

ქალაქში კი არა, საფლგლებმა იკოდენ, რომ აჯანყება მზადდებოდა. რაც გაბოჯიდა, ყველამ ენახეთ და ვეგემეთ. წამსმარი საქმეს რას არჩევის მერმედა თითზე ტენანა? მე შერნაია, დრო არის, თვალები ამოფოთ შენტიკით და შურტიდან ზამზა გამოვიკოლო.

ფრევი გამოვიკოლო, თუ ყველა არ ეჭიერთი ფხიზლად, თუ ყველამ არ აჯამალებით ხმა, თუ ყველამ არ გავაფრინოებითი მეზობელი.

ამ საიბოში არათა სტრადისგვაობა შეუძლებელია: აჯანყება კი არა ჩინვე უბრალო გამოვლავ ყველსათვის დაბოჯეულია.

მე არ ვგაპარაკო მუშასა და გლეხზე, —ვერც ყოველი თავალი, ვერც ყოველი ძეგმანულე, ვერც ყოველი ბურეუა მზეხელე და სხვ. აჯანყების საშუალებითი ევროპის დაიბრუნება, მხოლოდ თავს დაიღუტება და სხვადასხვა შუკვას.

ასე ყოველთვის: წამქეზებელი, აჯანყების შედაგებელი და მომწყობი გაძვირება და გადარჩება; მისგან გაბოჯეუებულებითი კი ვიყენს მოიტებს.

განა ჩენი ახლობელი წარსული სასევი არ არის ამა გვარი მაგალითებით?

ესეც უნდა ითქვას: მაშინ კიდევ სხვა დრო იყო, სხვა იმედები, სხვა განწყობილება.

უშეტესობა, ვინც აჯანყებაში მოწინააღმდეგეობას იღებდა, დაარწმუნებულები იყო, რომ საფრანგეთისა და ინგლისის კრისტიერები და ჯარი ბათიშს მოადგებოდა.

რატომ იყო დაარწმუნებულნი? მიიტომ, რომ მეთაურები ასე არწმუნებდნენ; როგორც კი ჩვენში თითო გავარდნა, ინგლისისა და საფრანგეთის კრისტიერები ჯარით შვი ბათიშში ამოჯაყდენ თავს, შლეშა არიან მხოლოდ.

ის რწმენა, ეს იმედი ევროპის დასმარებისა იმდენად ძლიერი იყო, რომ მისი შესასალებლობა თითქმის ყველას სჯეროდა.

ეს რწმენა იყო აქარაწყლა საწინებლა გავცვილობა. მაშინდელე თავს აცხველებდა სხვათა შორის, ერთი გარემოება: ინგლისში მთაბრების წარმოამდგენელი მკოლე ინტერნაციონალის წევრები იყდენ მაშინ, მთაბრებისა თანჯერულმართობა და მუშათა მარტების ცნობილი ბეულადი მაქონდალდე, რომელიც იმის წინ საქართველოს სტუმარი იყო.

არც მაქონდალდმა არც მეორე ინტერნაციონალმა აჯანყებულები გულისათვის თავი არ გავოლოდეს. ის თქმა უნდა, ამაში ისინი კი არ არიან ვასამტეუენარი, არამედ ის მეოცნებები, რომლებიც იმართე ყოველმე შეველასა და კრისტიერებს ვჯართ.

ასეთი გავცვილობის შემდეგ ნუ თუ კიდევ მოიძებნება ჩვენში ისეთი დამთბეული, რომელიც თავის იმედებს აჯანყებაზე დაამყარებს?

ნუ თუ კიდევ ჰგონია დისმეს, რომ იარაღს ააღარუნებს თუ არა ინგლის-საფრანგეთის კრისტიერები მაშინათვე ბათიშს მოავტეობიან აჯარო? ევროპის იმპერიალისტები და პატარა ერების თავიკვისულებმა!

დღევანდელ დღეს განა კიდევ შესასალებელია, რომ ასეთი ასეკისზე ვინმე წყაიფოს?

აბა, გახზიტლი, როგორ ძიქინება მსოფლიო იმპერიალისტები დიდი ჩინეთის სხეულზე.

მერე რატომ, რისთვის? იმისათვის რომ ჩინეთმა თავისუფლება მოინთობა იმისთვის რომ ჩინეთს დაარ უნდა, ევროპის იმპერიალისტების საწეული ფერი იყოს.

საგულისხმო ის არა, რომ ჩინეთის ხალხის დამორუბაში ინგლისის იმპერიალისტებს შარს უჭირენ და ეცმარობან მაქონდალდე და მისი მარტობა, რომოლოტანაც ელოან შეველას ჩინეში ყველა ისინი, ვინც აჯანყებაზე უარცხებია. სფრთხილი, სფრთხილი და სრული სიწყინაზე — ამ რა არის დღის ჩინეი ქვიებისათვის საჭირო.

აჯანყების წინააღმდეგ ბრძოლაში ჩვენ ყველანი უნა და ვიყით ერთსული და ერთბორცნი.

აჯანყების მაქალაგებელი არ უნდა გავაუბანართ ჩვენს შორის.

არ უნდა შევიწინდეთ არაგთიბარ შეჭარას, არიავთარ დანძლიას.

მაშინ თავიდან ავაკილებთ ჩვენს ხალხს თორღეს უბედურებას და დაიფარავთ არა რაითისა და რისის არამედ ჩამოღრინებო ათასი კაცის სიკოცხილეს და ქინებას.

„ერთიანი მშვენიერი უყვარს, მტურაქის გულსა ჰგმარებს“.

ს. ვ. ვაშლიანი.

სპირიტუალ-სპირიტუალი

არჩევნები. მთელი კვირის განმავლობაში საბჭოთა კავშირში ტეხვა გაცხოველებული არჩევნები. ჯერ არჩევნები დამთავრებული არ არის, ამიტომ ვერაფერს ვიტყვი. ამის შედეგზე. მომავალ კვირისათვის უკვე გეტყვება (წრებით და მასში აღწერაშიც, როგორია სხვ მიიღო ახალ არჩევნება საბჭოთაში. ერთი ისევე უნდა, რომ არჩევნებში მონაწილეობის იღებს მშრომელი მოსახლეობის უმრავლესი ნაწილი.

არჩევნები ინტენსიურად და ცოცხლად ტარდება. „ზაქსი. ორიოდ კვირის შემდეგ, აქტილიდან ტელიონ-სში შემოიჭრება ზაქსის სინათლე. ზაქსის ოფიციალური განხან დანიშნულია საქართველოს გასაბჭოების ექვსი წლის თავზე—25 თებერვალს.

გახსნის წინ, რამოდენიმე დღით დრე მოხდება ელექტორდების საცდელი გამოცდები. სინათლის მიღებისას საქირო განხდა ქალაქის სადგურების ე. წ. გამოხსნა და ზაქსის ელდინთან შეერთება. შეერთების დროს ქალაქში ჩატრება არსებული საქალაქო სადგურების სინათლეზე ერთი წუთით და იმ წუთვე კალაქ კვლე განთავსდა ზაქსის ენერჯითი—ამ დროს გამოირკვევა ყველა არსებული დიდებულები, რომლის განთავსირებულად მიღებული იქნება სათანადო ზომები.

ახლად მოწყობილი ინტერესის მიმღები ქსელი, ამჟამად სრულებით მზად არის.

გვირის ნაგები გვირის ნაგებთან ადგილების გამო-საკვლეად დანიშნული წინააღმდეგ სამშენებლოები ჩქარა დამთავრდება. პირველ საბურღავ კომპთან უკვე დასრულდა მეორე ძალაშიანი ელექტრო-სადგურის მოწყობა და ამჟამად სწრაფობს ელექტროლიის ამოსვლბი მოტორის დადება. ამას გარდა, გადაწყვეტილია დიდებს მეორე ქა-ბურღილის ამოსაღები კომპი.

მეორე კომპის ახლებად უკვე სწრაფობს საბოშენილო მასალის მიზნდება და საბოთ გაყვანილობაში სასწრაფოდ ამუშაებენ შესაფერ ტენსიურ გეგმებს და პროექტებს.

პირველი კომპი ნაგების წყაროს ამოსაყვანად ბურღავა დიწყება მიმდინარე წლის მარტის პირველ რიცხვებში.

ახალი ქარხნები. ეკონომიურ საბჭოსთან არსებულ ადგილობრივ მრეწველობის კომისიამ საქართველო სენი ვანებულ იქნეს ვლადიმირკავში მექანიზაცია ქნლილი

ერბო-ყველის ქარხანა, რომელიც უნდა დაამუშაოს 15.000 ფუთი ერბო-ყველი.

სოფ. ბეგრბოში აშენებული იქნება არა მექანიზაცია ქნლილი ერბო-ყველის ქარხანა, რომელიც დაამუშაებს 50.000 ფ. რძეს.

სოფ. ყაბჯენში აშენებული იქნება ერთი მექანიზაცია ქნლილი ერბო-ყველის ქარხანა, რომელიც დაამუშაებს 25.000 ფ. რძეს.

საქართველოს ჩი. საზოგადოება საქართველოს ჩი“-მ ა.კ. საზოგადოება-სამეურნეო ბანკის წინაშე შეამდგომლობა აღმრთ კრედიტის განხნის შესახებ 600 ათას მანეთის რაოდენობით ჩიის პონტაკციების გასაწერებლად. ა.კ. სამეურნეო ბანკმა დაადგინა მისეც სესხი სან. „საქართველოს ჩი“-ს აჭარისტანში თეთიფულ დესეტრინანზე ჩიის პონტაკციის გასაწერებლად 174 მ. 50 კ. საზოგადოების სულ მიეცება აჭარისტანში 388 დესეტრინან ჩიის პონტაკციების გასაწერებლად 68 ათასი მანეთი, ხოლო აფხაზეთში 30 დესეტრინან გასაწერებლად—5.300 მანეთი. სესხი უნდა დაიდგარს მეოთხე წელთან ზუთი წლის განმავლობაში.

ბრძოლა კაპიტალის წინააღმდეგ. ლეიკივის ლიონის მრეწველობის მწარმოებელი კავშირმა დაადგინა—გამოცხადებულ იქნას ლეიკივის ყველა მულოთინი ან ლოკაუტი, რომლებშიაც გრძელდება გაფიცვა. მთელი საქონლის ლიონის მრეწველობის მწარმოებელი გაერთიანება შეუთანხმდა ამ დადგენილებას, ამ გაერთიანებაში წყდის სერთოდ 130.000 მუშა.

ლეიკივიში შესვდა გაფიცულობა მსოფიური კრება. კრებებზე გამოუქარავდა, რომ მუშები მზად არიან განაგანონ ბრძოლა.

წახოთ რით დამთავრდება ეს ბრძოლა.

ენკვილისტები გაფიცობის დროის სოციალისტურ პროფესიონალებს კავშირის ლიდერებმა: დარბაზონამ, კალმამ, და როგოლომ, რომლებიც ამსტერდამის ინტერნაციონალის აღმასკობის წევრებიც არიან—გაბოუშვეს მანიფესტი, სადაც ისინი აცხადებენ მუშებს ამსტერდამის ინტერნაციონალის დამსალ და მოულოდინებლად იტალიის მუშებს შევიდნ და მსტერ კომპარიაკებში, რომლებიც აერთიანებენ მწარმოებლებს და მუშებს. „ფაშნიზმი ხამოედებს მწარმოებელი და მუშების შორის მშვილობანონამა—ნათქავება მანიფესტში.

ამაზე შორს წასვლა... მერამ კომენტარიები მუტაია...

ნუ ატყუებთ ერის სახელით ხალხს

რუსეთის თვითმპყრობელობამ ბევრი ცრემლი აღინა რუსეთის მშრომელ ხალხს, ბევრი ვი-ავგულბი დაატეხა თავზე, მაგრამ თუ მკაცრად და აუტანებლ იყო თვითმპყრობელობა რუსის მუშებისა და გლეხებისათვის, ასევე მერად მწვავე და სულმშენადაც იყო ის არა რუს მუშისა და გლეხისათვის.

რუსის მუშისა და გლეხის თავის გასაგებ ერთი მიანიც შეეძლო თავის კირ-გარამის განთოქმამ მაგრამ არა რუსნი კი ამ ზედინერბასაც მოკლებულნი იყვნენ და მუხად მცველილი უსიტყვოდ თითქმინდგენ ყველაფრის.

საქართველოსაც მძიმე ულადი აწეა ნიკოლოზის რეჟიმი და ამ რეჟიმის სიმძიმეს განსაკუთრებით განიცდიდნენ მუშები და გლეხები. ის იყო მუშები, რომ უპირველეს ყოვლისა, ქართველი მუშა და გლეხი ამოუღდა გვერდითი რუს მუშისა და გლეხის ამ წესწყობილების დასამზობით, რომელიც სისხლს სწევდა, როგორც რუს მუშას და გლეხს, ისე ქართველებსაც.

სად იყვნენ ამ დროს: ნაწილი ჩვენი გარდწოდებულნი ინტელიგენციის: თავად-ახანოებიანი იმპერიალიზმის რეჟიმი ინტელიგენციის ეს ნაწილი მოკალბათული იყო სხვადსხვა სახელმწიფო დაწესებულება-კანკალიორებში. მას ღებებზე ყვიდა საქართველოსა და ქართვე-

ლი მშრომელი მსხვის ზედ-ღებდა. პირაქით, მას სასო-კოლით მიიზნ და თვითმპყრობელობისთან ბრძოლა და მოულოდინად ყველას: ხელი აღდგ მთავრების წინააღმდეგ ბრძოლაზე და მომინებით მოელოდეთ მის მოწყობლებას.

თავად-ახანოობა გადაგარბების გზაზე იყო დამდგარი, საქართველო კიან თხოლთაც არ მიანიდა და მთა საზარუნავ მხოლოდ და მხოლოდ ქვიფი, უსაქმობა, და საქართველოსი მოწა-წყლის გაყვანა შეადგენდა.

„სოფილის მიმამი“ რაღას აკეთებდნენ?

ჭორტილობდნენ ტალბებით გასუქმებულნი, აქნებდნენ საცეცხლელებს, გუნდროს უკმებდნენ თვითმპყრობელობას და ახლავდებდნენ მშრომელი ხალხს გონებას.

მაგრამ მიხდა ის, რასაც თვითმპყრობელობის მელდარი დამცველები ამ მოელოდნენ. რუსეთის მშრომელმა ხალხმა თავისი გაიტანა.

დაამო თვითმპყრობელობა და მის ნანგრევებზე დადგრობა რევოლუციონერი პროლეტარების დროში. აი სწორედ აქ იყო მშრომელი ხალხის მტერი სიხეზი-გლეხი საქირო, რომ ეს რევოლუციონერი დროში არაიჭნებოდალავდა მსოფიის ხელად. რევოლუციონერის პირველ ხანებში რუსეთის ბურჟუაზიამ მენშევიკების და სტრე-

ბის დახმარებით მარალე ჩაივდეს ხელში ეს დროშა. მაგრამ ოქტომბრის რევოლუციამ ბოლო მიუღო მათ ბატონობას და მთელ რუსეთში გამოაცხადა საბჭოთა ხელისუფლება.

თუ საქართველოს მენშევიციემ ოქტომბრის რევოლუციამდის გვერდში უდგინე რუსეთის მეშვეს და საქართველოს შრომობელ ხალხსაც მოუწოდებდა ერთ მთლიან ფრონტსკე, ოქტომბრის რევოლუციამ გამოსწამა ისინი და საქართველოს დამოუკიდებლობა გამოაცხადა. იმათ გვერდში ამოუდგინე ყველა ისინი, ვინც უშეპაუფლიანი იყვნენ ოქტომბრის რევოლუციით.

ბოლშევიკურმა „საფრთხემ“ ისე შეაჯავრო მენშევიკური დროშის ქვეშ: მიმამულე, ვაჭარი „სლუღიერი მამა“, ძველი მოხელეები, რომ დაიწყებდას მიეცა შრომობელი ხალხის ინტერესები. ან დროს მხოლოდ ყველა ერთხმად გაიხსიდა:

— ბოლშევიკებმა გაანადგურეს რუსეთი, გაამოყვანეს შრომობელი, სიღარიბე, სსარკვევებ და სპანზე ყველაფერს და თუ ვინაა, რომ საქართველოს ეს უხელოებმა არ დაატყდეს თავზე, სასტიკი ბრძოლა უნდა გამოუტყალოთ ბოლშევიკებს.

მაგრამ ქართველმა შრომობელმა ხალხმა უფრო მეტი შერისპყრეტლობა და სიბიზოლე გამოიჩინა. ის წაილე გამოიყვანა და გვერდში ამოუდგა ოქტომბრის რევოლუციის მესვეურს. ქართველმა ხალხმა და გლეხმა აშკარად დაიანახა, რომ ერთადერთი ხსნა ოქტომბრის რევოლუციის გამარჯვებაშია.

თბერგლის ვასანჭკობამ ფარად ახადა იმ ქორიბს, რომელიც რეცელებდებოდა ბოლშევიკურ „საფრთხის“ შესახებ და აშკარად გამოაჩინა შრომობელი ხალხის მტერიც და მოყვარეც.

იმათ კი, რომელთაც პირზე ეყვარა „სოციალიზმი“ „ამოღობა“, „ერთი“, „აშრომობელი ხალხი“ „საქართველოს სოციალიზმი“, ვერ მოინდგეს საქართველოს შრომობელი ხალხის გამარჯვება და პირი ინტერესს ვერცხანა იმპერიალისტური სახელმწიფოებისა ვინ, იმ სახელმწიფოებისა ვინ, რომელთაც ბევრი ჩვენი თანაა წყრილი ერთი მოუხპობია. სისხლიდან დაუღლიათ.

საქართველოდან ვადახვეწილი „მესვეურნი“ დღესაც ვერ შეირგებინან ისტორიულ სინამდვილეს, ვერ მოუხუნდებინათ საქართველოს საბჭოთა წყობილება და ერის სახელით ეწევიან დევნავგასის, სამჭოთა წყობილების წინააღმდეგ.

— დამოუკიდებლობა მოგვისძებს ბოლშევიკებმა, ჩვენი ერთი ვეგალობა, გადაადგობა, გაგველობებინა და —უ ვინდა ყველა ამის თვინდა ავიღებთ იარაღი უნდა ავიღოთ მათ წინააღმდეგო!—აი, რითი სურთ შეუგებებელი მშრომელი ხალხის მოტყუება.

მაგრამ სცდებიან ყოფილი „ლიდერები“. თუ უფრო მათ სიტყვებს კიდევ ჭინდა რაიმე მიზნებელია ჩვენი საზოგადოების ფრიად უზნიშვნელი ნაწილები. დღეს იგივე დაკარგა მნიშვნელია მათმა სიტყვებმა. აგვისტოს ამბებმა იმათაც აუფიხა თვალები.

ჩვენ კი ვიტყვი: ვისაც საქართველოს ბედნიერება უნდა, ვისაც სურს ქართველი მჭობი და გლეხის კვიოდებობა, ის ამ მოუშინის და გლეხების გვერდში უნდა იდგეს. ის უნდა მთელი თავისი ძალისით ამბავგებდეს მეშურ-გლეხურ ხელისუფლებას, ვინაიდან, ერთადერთი ხსნა ყველა წყრილი ერებისა საბჭოთა წყობილების განმტყუება-გამარჯვებაშია.

ქართველი მოუხა და გლეხი უსუსური ბაღლი არ არის, რომ თვითონ და მთავი ვერცხაიროს ერთმანეთისაგან. მას კარგით ესმის თუ არა ერის ერის სიყარული და თუ მას ისე არ უყვარს ერთი, როგორც მიმამულეს, იგვარს, „სლუღიერი მამას“, ძველ დადავარებულ მოხელეს. ის—სურს უქაცრავათ,—სეთი სიყარული მას არა უწყის.

დღეს ქართველი მოუხა და გლეხი გასიკვებელი შრომით იკეთებდეს ვახს უტყვიესი მომავლისა ვინ, რომ დაამყაროს მხოლოდ პროლეტარიათან ერთად, კომუნისტური წყრწყობილება და ამ მოუშობის თვის ვინც ქართველი ერის სახელით ვაჭრობას დაიწყებს. მათ ვეტყვი:

შორს ჩვენვან, ნუ ატყუებთ ერის სახელით შრომელ ხალხს!

ახათ-ამწყობი პეტრე ახალკაცო.

მ ე ჳ მ ო მ ი ს მ ი ნ ე მ ო

წინ მიდგეს თურნალ „ახალი ზვის“ სამივე ნომერი, გადაკეთებ მოწინავედნა უკანასკნელ ვერდამდი, სხვადასხვა ატურთა პოლიტიკურ სსარაისს წყრილები.

ყველა ატურები ერთ და იმავე მიზანს ეყვანა, ყველა წყრილებში ერთი ზრია: საქრთაშრომის იმპერიალიზმი დარბამული.—ხელი-ხელე ჩაკიდებულ ბაიერებს მეშურ-გლეხურ სამიფოს წინააღმდეგ ვალეშქრებას.

ნოე კორდანი და მისი „მთავრობა“ ომის გუნდებზე დამდგარან, ისინი ფიქრობენ საქართველოს ბედ-ინდალა დაუკავშირნან მომავალ მსოფლიო ომს. ავანტიურის მსხვერპლი ვახადონს ქართველი ხალხი და სხვა.

ამის მიხედვით მეც მტერს რამოდენიმე სიტყვა ესთავა: მე დღეს ხანია, რაც პოლიტიკის ვარემ ვედივარ. მაგრამ, ეს იმას არ ნშნავს, რომ შრომობელ ხალხს ბედნიერება თუ უხელოებებს ვსტყვირდელ და ვხედავდებ უბრალო მეშინების საშობით. ჩემი წყრილის მიზანს ამ შეიღვენს, არც უსამართლოდ ვინებამ მენშევიკებისა, —რაც ჭეხა კომუნისტური, ამაზე უსყანავა ვერ არს ბევრი თვინა, დი-წყობა და ვანშორება მისი ჩემის მტრით უხელოება.

დღე, სამქმენდ მისმან გამაიროს ყველა.

მომ ვერკობის ბურჟუზია შყრითი, ბრძნობი, ვბილენის კრებით შეკყურებს საბჭოთა წყობილებას, რომ მას, მისი არსებობა ვერ მოუწოდებია, რომ ის იძებნა მარჯვე დროს სისხელში ჩახანროს სოციალისტური წყობილება,— ეს უკარაა და არაოსტონის ახალი ამბავი არ არის.

რომ რუსეთთან ვაჭრებში ვაგრაზმული ემავრავია და მშრომელი, სსარათებმა წყრათმებელი ბობილოდ მშყრავი-

ყოფილი არიან საბჭოთა წყობილებით და შესაფერისი დროს ეძებენ საბჭოთა ფედერაციაზე შურის საიბიღობად, თუც ძველი ამბავია. ახალი ამბავი მხოლოდ ის არის, რომ, ესეიმიე ქართველ ემგროვანთა ზედა ფენებში ახალ ავანტიურას უშხადადენენ ქართველ ხალხს და მეც ამაზე უნდა მსტყვირდო.

მთიფანია: ვაცხ, რომ დღმერთი გაუწყურება—პირველად ჭკუსს წყარმიფისო... ქართველ ემგროვანთა ასეთი უხელოება მისისელია.

აბა, რა უნდა ეწოდოს მათ, ამგვარ პოზიციას, მათ ასეთი ვეგებობა? და წაიღოს, თუ არა სთავი, ვამბობრებთ და ვანტყუებო?

აგვისტოს ამბობი სპვილშვილით ეყვანა ქართველ ხალხს მოსავინებლობა.

თურნალ-ვახთების ცნობების მიხედვით, კორდანიას და მის „მთავრობაში“ არავითარი ცვლილება, არავითარი გადაადგება არ მოუხდენია აგვისტოს ვაკეთილის. ისინი ისევ ბრძოლის გუნდებზე, ბრძოლის ხალხისზე არიან..

მათ მიერ პარზში დაწერილი რუცებტი, რომლითაც ფიქრობენ ქართველ ხალხს ვანკურებას, ასეთია: არუ-სეთს შინაუბო, ან ვარემუ პოლიტიკური დემოკრატიობა ვარუცხდება, ის ვაიწოქებს. და მანშინ, საქართველოს დემოკრატიაში სსარკვევითი მახვილი უნდა ჩასცეს ზურგში მტარავალი კომუნისტებისა.

მარათელი გობისთი, ვერაფერი რეცეტება.

ვერობა საბჭოთა კავშირის ომს გამოუცხადებს, ჩვენ ჩვენი კავშირის მტრებს მივგზავნით და ამით ჩვენ ვავითავსებთ...

კარის, არც შემოტანილი ვარჯა და არც ვატანოლი. ევროპის იმპერიალისტების, არც დაიხუტული მინდა და ოცქ მათი მებრძობა. ჩვენი ხალხი კარგად იცნობს ევროპელების, ისინი არ იყვნენ, რომ მათი საბჭოთავლოში ბატონობის დროს სისხლის მორევი ლსურადად ჩვენი ქვეყანა ხან ქართულმა მამადაცხადებდნენ და აჯახებდნენ ჩვენზე, ხან სომხებთან ვაგაბობდნენ და დასახანით მებრძოდ ერებს ერთმანეთის შიშის ადგილებზედ. ეს სომხად ჩვენიმ რუსეთის შავი რუსეთი-ლენინკანისა და სხვების სახით? ასეთ მებრძობას ვაჭივდენ ინგლისელები და ფრანგები, როცა ისინი საბჭოთავლოში დაბახმობდნენ. ეს კაოთად უნდა ახსულდ ქართველ ხალხს... ეს თუ ამ გამოცდილების შემდეგ კიდევ არიან ჩვენში ისეთი პირები, რომლებიც ფიქრობენ, რომ ასეთი „მეგობრის“, „განათავისუფლებულ“ ქვეყანაში ქართველ ხალხს ეცხვებება?!

იმათ ბუნება ჩვენმა ხალხმა კარგად იცის.

ჩვენ ვიცით, თუ რა მიზით „გვემოგზობიან“ ისინი. მათ ერთადერთ მიზანს შეადგენს დაბოჭურ ჩვენი მდინარე ქვეყანა. იყოლიონ იგი ხონიანში, ვაჩივონ ჩვენი ქვეყნის ხელუფლება და მოუპოვონ ბაზარი მათ საქონელს. იყო ღღეს პირის აყენებს ომი მხიარულ გუნებაზე. ეს ენადლებთან ამ ვებნატონებს, რომ იგი ხალხს უბედურებისა, ვაბატახებისა, და ეკონომიურად დაქვიითების მტეს არის უქადის. ჩვენ უკვე ვამოცდილთ ომიანობა და მის საშიშროს შედეგები და მწარად ვიგინებთ მის ვაცეყოლებს. ომით შეუძლია დროებით ხელი მოითხოს ორიოდ სპეკულიანტს. ომი შეიძლება სურდეს შროლოდ იმით, ვინც თავისი შრომით დინდინებებს ადღენას უკავშირებს საერთაშორისო მდომარებობის ვართობისა.

ვიცო, ღღეს ბეგრის ახარებს საბჭოთა კავშირის ეკონომიურ თუ პოლიტიკური კრიზისი. ვიგინებ ასეთები მტრები ბრძანდებიან არა მარტო საბჭოთა ხელისუფლებას, ისინი შეერთებელი მტრები ბრძანდებიან თვით შრომელ მასისა.

მინია ორიოდ სიტყვა რუსეთის ბატონობაზეც ესტავა. ჩვენი ყოფილი ამბანავები ხშირად გვეუბნებო-

დენ: ჩვენი ბედი რუსეთის ბედზეა დამოკიდებული. ჩვენი მასთან უნდა ვეცქივს კარგად და ვეიცო. ეს კაოთად იგი თქველი მავინ და ეს ღღესაც სწორად მიმანია.

„საქართველოს ბედი რუსეთის ბედზე მკიდროთაა გადაჯაჭვული, როგორც პოლიტიკურად, ისე ეკონომიურად...“ რუსეთისად ჩვენი ყოფნა შეუძლებელია!

ამ ამბობდნენ სოც-დემ. ბულავენი უწინ და ეს ღღესაც ქემეორებდა. თუ ნიკოლოზის რუსეთზე ასეთი აზრის ვიყავით, კლხებისა და მუშათა ხელისუფლების რუსეთმა რაღა დაგვიშავა?

თუ რომელიც წყობილება მისულება ჩვენთვის, რომ ჩვენი მტერ-მოკლენი ერთ არ ვანადღეროვს, რომ ის ალორინების გზით წყვილს; ეს მხოლოდ საბჭოთა ხელისუფლების საშუალებით შეიძლება.

შეიძლება მის ბეგერი ნაკელი ჰქონდეს, მაგრამ ეს დროთა მსვლელობაში გამოსრუდება. უწყველიად ეკემენტი ყოველთვის იტყება; მაგრამ, მხოლოდ ბრძის შეუძლია სთქვას: არადერთი კეთდება, ყოველფერი ინგრევათ.

ყველასათვის ნათელია, რომ ბეგერი რამ ვაკეთდა და ბეგერი რამ კეთდება. და თუ ეს ასეა, ნაშინ შეიძლება ხალხს ყველა გულმშობაკვიარის ველია, ამ აღმშენებლობაში მონაწილეობა მიიღოს, ხელი შეუწყოს მშართველ პარტიას...

ევროპის რეპონანია ვანზე ღღობა. ეს მხოლოდ ენებას მოუტანს ჩვენს ხალხს, მის კეთილდღობას.

დასკენა: მე მოუწოდებ შეგნებულ მუშებსა და გლეხებს, თავი დაანებო შეი-ზღვისავეც ეცქივს. ევროპის იმპერიალისტებიდან ჩვენი კარეს ვერადგის მივიღებთ. ეს ფუქი ორინებია. ეს თავის მოტყულებაა. მეღდებთ ვანვაგზით ჩვენი ყოველფერი საბჭო, მოუპოვართ ჩვენს ახალ საბჭოთა ქვეყანას. სხვისი იმედი არასოდეს არ ვეკენია და ნურც შემდეგ ვეცქება.

ვასო ალანია.

ჩ ვ ე ნ ი მ ქ ს ჯ ო რ ტ ი

რომ საქართველო ბუნებით მდებარეა ყველასათვის ცხადია, მაგრამ ხალხის მურნობისათვის, მისი ადრინინება, ვაფორტენა ვაფორტენათვის ბუნებრივ სიმღერად მხოლოდ პოსტულატია რომელმაც ეკონომიური ხარისხიანა უნდა აწინებს.საქონია და აუქუდებულ მუშებზედაც ავლა დღეების რაციონალურად ვამოყენება, მისი მინაწერილია უნება, რომ სარეალობისაში მშრვ მასპალური ეფექტი მივღებთ. აქვან ამოცანები:

- ა) სასოლო მურნების მდლიან თანამედ ხარევაგებო აღორძინება.
- ბ) მრეწველობის ვანვითარება. (ინფლაციონალიზაცია).
- გ) მრეწველობისათვის ხთანაწოდ იაფე საომბი და ძალის მიწვეტი ნივთიერება-ტერების ვანვინაგვა-ვაყენებენა.
- დ) სამომსლო (საქონისეგნის) საშუალებათა ორგანიზაცია-მინეპია.
- ე) შრომის რაციონალური ორგანიზაცია.

ა) სამხად და ხაგარე ბაზრის ვანვინაგვა-მწყობა. აქ ჩვენ ჩამოვადილთ უმთავრები: ცალკეოდ აღნიშნულ ამოცანების თანამედ პრობლემების უმთავრად და მათ ვაეკუქებას შევადლებთ თანადაწინაობა. ამგანად კი უნდა დავიწყეთ უკანასკნელ დებულებებისა.

საშინად და ხაგარე ბაზრის ვანვინაგვა მწყობა-წარმოადღენს ერთ ამ პრაქტიკულ საკითხს, რომელიც ყოველფორმა პოლიტიკის ერთ მთავარ ხანგან შეადგენს. ის არის მდლიანი საეურთერე ბრუნვის (ვიკალუალის) დამოკიდება, დავგარეგინება და ეს ობუნება რამდენადაც ხაგარეო პარტულადა მომხარების სერვისია ვიკალის (მინაწერ-სამრეწველო მინარება). აქვან უფროდებს მითითად საწარმოს დარგებს სასოლო მურნების, მრეწველობის, ვაეკუადენტის სახით მომხარებლობაში მყოფადღებულ ხაგარეო მწყობა.

საშინად აღნიშნული საკითხი ორ ნაწილად უნდა ვაყოფოს. პირველი საშინად პრუნვის ვანვინაგვა, მეორე ხაგარე ბაზრის ვანვინაგვა. ეს უკანასკნელი მრავად თვალსაზრისით უკრადსაღებია.

ამ შემთხვევაში მოვარის ჩვენი პროდუქციანობის ხაგარე ბაზარზე მოქალაქეობის უღლების მოპოვანავეც ვაგვანია მარკანევიკური მუხლას ხთანაწოდ უღლებს უკვე მომთხებო აგეს. მა რავანცა ჩვენი ქვეყანა სახელო მურნების ქვეყანაა (ცხადია უმთავრესად კონტინენტის ჩვენი პროდუქციანობის ხაგარეო დამოკიდებულებისათვის იქნება სასოლო მურნების პროდუქტები. აგრარია, რომ ჩვენი ხაგარე ვაჭრების პოლიტიკა იქით უნდა იქნას მინარელოდ, რათა ჩვენი სახელო მურნების პროდუქტებს, რამდენადაც ისინი მომხარება არ ესაბიროება-საეკარე ბაზარზე ვა ვაჭრე ნან.

ომის წინა, 1913 წლის ჩვენი ექსპორტის ცდხერების ანალიზი შემდეგ სურის ვარეგნებს: მდლიანი ვანვინა 1913 წლისში უღრიაა: 21.866,7 ათას მანეთს. ანუ ა.კ. ექსპორტის 84,8 პროცენტის, თუ ჩვენ ამ ვაშმ მარკანეც ვამოყენებთ რაც 2.468,4 ათას მანეთს შეადგებულა. დანარჩენ უმთავრესად სასოლო მურნების პროდუქტები შე შეადგებულა 7,888,8 ათას მანეთს ანუ მთელი ა.კ. ექსპორტის 47,8 პროც. ხოლო თუ ვაბანილო საქონლის ნომინალურ ტრანს ვანვინაგვა, დავინახავთ, რომ პრობლეა ავღილო ვანვინად საქონელში ექვრა სიმღერს 61.941,6 ტონა 2.811,500 მანეთს. მეორე მანუხსა: 8.598,8 ტონა: 2.198,800 მანეთის ღირებულა, მესამე პარტულა მარტი და პარტულა მანუხსა, 898,7 ტონა. 1.440,500 მანეთის, შემდეგ მხოლოდ ხე ტვის ნაწილი, თოფონი და ხეს. ვანვანუქების დროინად საქონლის ღირებულის ექსპორტის შეღდა სავალ ახლად ვაწერეგინებს ხანვინა. 1923-24 და შემდეგე უღლებს ვანვინარება შემდეგ სურის ვანვინაგვა:

წელი	მანეთს	პროცენტის
1923/24 წ.	16.269,7 ათ. მ.	აქვან მარ. თ. 9.617,8 ათ. მ. ა/კ ექს. 44,4%
1924/25 წ.	16.598,8 ათ. მ.	10.740,3 ათ. ა/კ ექს. 30%
1925/26 წ.	13.869,1 ათ. მ.	9.803,6 ათ. ა/კ ექს. 22,8%

მარკანეცის ავღილებით სასოლო მურნების პროდუქტების ვანვინა შემდეგინარად ვამოხატება:

იმავე წყალტუბოში ხის მასალები იგზავნება შორეული, რომლებიც იქვე იხრებენ. მგზავნებს ამით ეძლევათ საშუალება თავის შრომა ნაყოფიერად გამოიყენონ.

საკურობრა სამმართველოს ერთი წლის მუშაობისათვის საკურობრა ფული უკვე აქვს და წინისწარა მზადდება დაწყებული: 32 რინოდ მარტო ცემენტია ამ საქმისთვის უკვე მიზიდული.

როგორც ვხედავთ, საკურობრა მშენებლობა მკვიდრი ნიადაგზე სდის და, უნდა ვიყოფიან, საჭიროებელი, როგორც კურობრების ქვეყნის, ახლო მომავალში დაიკავებს იმ ადგილს, რომელიც მას ამ დარგში სპარაოლიანად ეკუთვნის.

ჩვენი კურობრების ფინანსურ შესაძლებლობაზე შემდეგ წეროლი.

ბ. ჯანჭურიაშვილი.

ყოფილ ახალგაზრდა მარქსისტების განხილვისათვის

რ ა უ ნ დ ა დ ა ვ ე მ ი თ ი ვ ე მ ე ლ ა მ

ქართველი ხალხის ისტორიაში დაუფიქრებელი იქნება 1924 წ. აგვისტოს აქტი. იგი მოხდა ქართველი ხალხის ნებასწორილი გარემო და ამიტომ ქართველმა ხალხმა იგი დამო. მაგრამ—დახუთ, უხელმძღვანელები, — თურმე ყოველი კიდევ ისეთი ადამიანები, ისეთი ქართველი პოლიტიკური „მოღვაწეები“, რომლებიც აგვისტოს დაღმართად ახსიათებენ და მას ეროვნულ „გმირობათ“ თვლიან. აგვისტოს აქტი მოხდა წარსულში, ორინახევარი წლის წინათ, მაგრამ ამ აქტის დადგენილ ოქცი(აღსურად არაინ) იყო ამდგენელები, მხოლოდ მის შემდეგ, როდესაც ჩვენ თაღლიზ გადაიშალა საზოგადო სურათი, შეფასებით ჩვენ მასწავლებ ხმა ამოგაყვანა ასეთი დამღუპველი მოქმედების წინააღმდეგ. დიან ჩვენ იგი შევაფასეთ, როგორც ქართველი ხალხისთვის დამღუპველი მოქმედება. არ შეიძლება დანაშაულთა ჩიოთავალის ამ გარემოება, რომ ჩვენ წინდაწინ ვერ შევძლებთ განვკურთხა იმ უხელმძღვანელებს, რომლებიც ასე, თურმე, ასე ეგრაველთ უმზადებდნენ ქართველ ხალხს ევროპაში მოკალათებული ჩვენი ყოფილი ადამიანები.

აგვისტოს უხელმძღვანელები ყველამ თავისი თვლილი დანაშაულები დარწმუნდა მის უაზრობაში; ყველამ დავმო იგი, როგორც ქართველი ხალხის დამღუპველი აქტი. მაგრამ, თურმე სხვა თვლილი უხელმძღვანელები ამ საქმეს ევროპაში მოკალათებული ჩვენი ყოფილი ადამიანები. თურმე იმათ ჯერ კიდევ არ მოუხსნიათ დილორ წესრიგიდან ამ ქართველი ხალხის სისხლის უფრის საქმით.

ახლა საინტერესოა ვიკიდეთ, თუ ვინ აუწყებს ამ ციოთავს? ვის აქვს უფლება ივარჯის ხალხის სისხლით? ამ საქმეს ჩვენ ს.დ. პარტიის ვერ მოაწყობთ, რადგანაც ჩვენ დღეს არ ვიციით ასეთი პარტიის არსებობა.

მინწვეფიური პარტია, როგორც ასეთი დღეს საქართველოში აღარ არსებობს. ის ჩვენში ერთხელ დიდი ვაგველინი იყო, მაგრამ ეს იყო ამ დღეს, როდესაც რევოლუციონერი და სოციალისტური იღიბის მატარებელი იყო. მაგრამ მას შემდეგ, რაც ს.ა. მინწვეფიური პარტი

ტია ნაციონალ-დემოკრატებს შეუერთდა, მან დაკარგა ყოველგვარი სწრაფი ქართველი მშრომელ ხალხში.

თი, ამ პარტიის ნაწილი რადიკალურ პიროვნების სახით სწევებს ქართველი ხალხის კუფნა არ კუფნის საკითხს. ვინაა მან უდიდესი დანაშაული შეიძლება ხალხის წინაშე?

ამ არა მკითხებენმა ქარვად იცინა, რომ ქართველი ხალხი არ აუბოზდა მათი ფეხის ხმას. ისინი მიიწვი ქართველი ხალხის სახელით ვინაგრძობენ დამპყრობ. მათ უნდა, რომ იქ ევროპის იმპერიალისტების სიმაკრა დაღმართად არ გაყვება მათი ფეხის ხმას, ის არ ვახდებენ მათი პიროველი მსხვერპლი. ქართველ ხალხს სწავია მშვიდობიანი სკვირება და აღმშენებლობითი მუშაობა, რომელიც დღეს სწავიბოებს სასპიოთა საქართველოში.

ქართველმა ხალხმა თავისი თვლილი დანიანა რომ მხოლოდ სამუთა ხელისუფლების დროს შესაძლებელი გახდა მშვიდობიანი აღმშენებლობითი მუშაობის წარმოება საქართველოში. დღეს ქართველმა უშუამ და გლეხმა ქარვად იცინა, რომ მათ არ მოუღოს საორარდ წასული სომხების და თათების წინააღმდეგ, როგორც ეს ხდებოდა ამ დემოკრატული მთავრობის დროს.

ქართველ მშრომელ მასას დღეს სრული შესაძლებლობა აქვთ იფიქრონ და იზრუნონ, თავისი მეურნეობის ასაყვებლად.

ყოფილ ახალგაზრდა მარქსისტებს დღეს კიდევ მიეძება ახალი და მათც მერდ რთული პოლიტიკური ამოცანა.—ის არის მრბოლი ამ ახალი ევანტიკური წინააღმდეგ, რომლისაც ქართველ მშრომელ ხალხს უმზადდება სხვადასხვა ჯურის კონტრა-რევოლუციონერები.

მისილადილი ევანტიკურის წინააღმდეგ ბრძოლა უნდა შეადგინდეს მოვალეობას არა თუ ყველა სოციალისტურ სათვის, არამედ ყველა პარტიას მოქალაქისას.

ქ. კუბანიძე.

შპრელები პროვინსიიდან

(ახალსოფლის და ახალგაზრდის თემებში)

განაოლების ინსტრუქციის შიბამდღებამა

შედად მინე შიბამდღებების სტიბების ახალ სოფელ ახალ გავის თემების ჩამოვლა—ეს მხარე უფროსად მდიდარია, ხარკა და დოლოთი ამ უხელადა დამხარავი. კსების გაბატონალი აქმენი ამ დოლოვალე კსების მოსხლეობას

დაწმენებულ იყო ბაღები არც ერთ უნდა იყოს ამ თემებში.

შედა უნდა უქრეს ამ მხარეს? კონსტრუქცი კოლონელმა დუნე სოფლის სიტყვებმა. საწმენადი ვერჯერებოთ ამ დოლოთიანობის არ დატყვია, არ ფუნჯილბა მოსახლეობა კოლოთიანობი. აჭარ გულსკობის მუსის ავლებს ორგანიც ცოხა: ცოხა დილოთი და ცოხა გონიერად, მის სულტრული დონე იმ დახალა, ისე შემოამტავა ვინებიცა სწულიადი, რომ ისე გონია აქედან მოპირანი ლევიერობა შიბამს განაგრძელებული ყოფილიან. რამდენი სოფელი მოსდა მოსდა და რამდენი მისახლეობა ამოწმებო, კიდევ რამდენი უძღეს განადგობის და ხმა არისა არისა.

ეს ვერცხარი კუბანში მოსახლეობის და სოფლის ვინაგრძობის სადია ვერცხარი. სადია ხალხობა? იგი ვაგრძელებ ვადინა

თემული ძოღის დასოფლებს... ვი ლოვინოს ჯივარდილი, ვინ წეგ შეტება და მათც ვერ შეუკვებია თიბობი...

გთავილბედა სოფლს... მარქსისტული ძოღის შერტყობა ჩვილიტოვ ბეშევი... ვეფლის დედაკარვია... მარქსისტული ძოღა სრულიად ახალგაზრდა... ხელ ერთი თვე ძიღის იქნება, რაც ჩვენ გამოვცდებოდ აქით... მის დილა, რომ ამ დამშინება, დე დამშალი ჰეა დაწმენდობა, მაგრამ მას ყოფნად ეს არ იყოთ გატყვობა და მარქსული აქით, სადღე ყველაზე მეტად ესამობინ მოსახლეობას ინტელიტური ძალები...

შე მხარების მარქსისტული მხრობა, მაგრამ ეს ვერ გამოუტყვლილი და შეტინა პირველ შეტებაზე არ შიბამდღებობა აქმენი, მხოლოდ ამ საქმეს შეშინებელი. ვი ვადილოთარ მეთავი სოფელში... ეს კიდევ სანადირობა... აქმენ ყოფილა სინაგაბო... ამ უფრო დამოწმებოს ეს გონიან ციბებლებმა... და ადამიანს პირმდინე აქვს აღმწმენდა... დიღ ხანს ვადილოთარ მოხუცებს, მაგრამ არისა სწინან... ვივც იპოვ ენო... ნადილოთარ ვეუტინი ერთი ტიპი-გამსებულ ველს-საყ. ჩვენში მოხუცებისათვის არაინ აქმენი, იბედადობა.

და მინე არა შიბამდღებთ აჭარობის ვერცხარი... იგება იბინ-თიბის, რომ ამ მოსავლე ბარბანთ იყოს და ის სჯავან მამ

საგლეშეკრო მდამობრუნებ... ასეთვე სურათია ახალგაზრდაში, ჭკა-
ანში, ახალსწორში... მასწავლებლობის ზაფხულის ფერი დასვე-
და. მიწადაც რომ სავსეა სიყვარულით დასველებული.
ჩა პრიადა წყაროებს ამ ციფრ-ცხელბუნა წინააღმდეგ. რე
თუ ის დასველებულია, რომ არ ვერ დაღვრებულა. თუ ვერ
ჯერბოლი რიდაგერ ზამებს ვერ მივიღებ, მინც შესაძლებ-
ლა მის საგრძობლად შესწავლა, თუ ჩემი მასწავლებლობა
მიწადაც... თუ ის თავის კვდაგებოთ ვერ მინახა პირველ ამო-
ცნად განაწილობის დღეს სკაიის დასახვას...
სოფელში მასწავლებლებზე კულტურულ და საზოგადო საქმი-
ანობის გულშემატკივარი არაირი მოგვიანდა. მასწავლებლობა
შეუძლებლობა ერთად უნდა ჩაატაროს კომპანია ციფრის მწავლებ-
ლა, მასწავლებლობა... ცხელ უდაც უნდა შემოვიტყვას ამ უმწიროთა-
შეხვედრის საბუნებრივი ადგილებზე.

თუ იმ ანბანის სკოლებზე მივიდეთ იმ დასვენების, რომ სკო-
ლის გამოცემისთვის უცვლად მივიდეთ ახა ის არის, რომ სკოლა
ჩაებას, დასვენებობის ადგილებზე იტრატება... ეს ფორმული
მით უფრო ჩვენიგანა დასამსახრებელი... ჩვენი სკოლა უნდა და-
ღვრებოს გაერვის სპორტებით. იგი უნდა გადავატეოთ მოსახლე-
ობის კულტურულად გარდაქმნის ცენტრად.

აქვარ სკოლა თავისი მუშაობა იტინდ უნდა დაიწყო, რომ
კვლა შეეძლებინ დასწავლებლობა ბილი მოსახლეობის განაწი-
ლებით. მასწავლებლობა სკოლა უფლები შეეძლება და გელისთვის
ჩაივლია უნდა განაწილოს ციფრ-ცხელბუნის სასწავლებლები.
სკოლა მუშაობა ჩაებას მუშაობა იტრატებ, პრაქტიკულ საქმი-
ანობაში... მუშაობის თანხმობით გამოვიკვლიოს სკოლისთვის
დადი პროცენტ ჩვენი. განვიკვლიოს მოსახლეობის მომეტება და
ჩილა აუხსნას ამის მიზეზები: ციფრ ჩვიანების პირობები, ფიზი-
კური დაქონება. სკოლა მოსახლეობის გაჯანსაღებისთვის თავის
უნდა იღებს გადაღებულ და დროულ საშინაობა:

- 1) სისულეთის დაცვა სკოლაში, რეაქსია, ჭკებზე, მთელ სო-
ფელში და წის მიმდებარეში. 2) გამოკვლია წყარო, სადა წყლის
განაწილებათ ჩაატაროს შესაფერისი კომპანია.
- 3) მუშაობის ახრა საზოგადოებრივ ახანის აშენების და იქ
სადაღებულ სპორტებს.
- 4) განვიკვლიოს დახვედრის უბნით გეგმა და გამოვიტყოს ღრინ-
ბიგნა, ჩილა მუშის გახარებად გადასაქმნების ციფრ, რაც საუ-
ფეროს სარქობარა განაწილებლობა...
- 5) გელისა ჩაებას პირობის ამოშობის საკვები.
- 6) მუშარ კულტურული მომენტების ხელა შეუწყოს, ჩილა
ამით კოლეგის ბენი რამდენადმე მინც იტრატოს (კოლეგა
ცხელბუნა ეტანება, ჩილა იტრატ ნახ-ჩაინახს).
- 7) სკოლა... საცა იქ ხელა მოიწვევოს განაწილებო დაშობები.
- 8) სკოლისთვის კომპანია შეეძლებინ იმ ახანის განსაქმნეცხელად,
რომ მუშაობა შეეძლებინ მუშაობის ფორმა თან ახარონ. იქ
ველიმწიფრად იტრატების ამანადა ჩაინც მიტრებულნი მუშაობი
მით უფრო ცხელბუნათ სკოლებზე.

იმ ზოგე რამ იმ მნიშვნელობა სკოლებების, რომელთა დი-
ქრა თავს უნდა იღებს ცხელბუნა სკოლაში.

თუ სკოლა ასეთ საზოგადოებრივ საქმიანობას ჩაატარებს, თუ
განაწილებობა სკოლის სოცლის მუშაობის მდგომარეობის სა-
ფუძვლად ერთად გაიხედა ჩვენი სკოლების მუშაობის იმიტები, მა-
შინ ჩვენი სკოლები უნდა დაიჭრებინახან. მაშინ ჩვენი სკოლები
თავად შეიძლება თვისე: იქვე მომუშაობის ცხელბუნათ მიე-
დებოდ ციფრ, მუშაობა მუშაობის, ჩილა იტრატებ ღრმა განაწილები
და ის ახალგაზრდას ცხელბუნათი დასწავლობა დაქონების ბუნ-
ებრივებისათვის პრიადას პრაქტიკულ მომუშაობის მისაღებად.

ფ. აფრინხაძე.

მითითება, დინამიკის საყურადღებოდ. ჩვენი საბჭოთა ზოგირით
დაწვნილებული ხანდაზნს არა სარგებელ და თავის მხენებელ
წინააღმდეგობას აქვს ადგილი.

ერთის მხრივ კომპანია შეგიერთებო ჩაებები, შეგიძლებო შეტა-
ტობა. მოსიკე დაქონებარა... შეგიძლებო დაწვნილებო ჩაებო-
დარბაობა. ჩაე შეიძლება ჩაივლია პრაე. უფაბილო ჩაებებს,
ჩაე სკოლებსა მტეი აღმშენებლობა და სხვა.

თუ მოზინებოთ დაიწყო 1926-7 წლის მიხედვით შეიძენა
მუშაობა და თემებში. სინამდვილეში იქ სულ სხვას ვხედავთ.
აქამდე მუშაობა არ ასრულებდა სადგენაგებობას სპეციალური
სადასახლოებო ქვეანაყოფილებით, არამედ ყოველგან სახელმწი-
ფო განაწილებობის გაწერის ახდენდნ თინამსწარმოები, ადგილობ-
რივი განაწილებობის გაწერის საინფანო განაყოფილებების ადგი-
ლობრივი დინამიკის ქვეანაყოფილებით.

თუ რომელიმე განაწილებო ასარჩებობა გადასახლება რიო-
დებობას, სკოლები იმდენად მასწავრო სადასახლო კომპანია.

ერთი თვის წინათ ი მოხუცდა მარტებს ფოსსკომიდან გან-
კარგებულნი, რომ დაწვნილებო ახას საგანადაცხელ. ვეგანაყოფი-
ლება შეეძლებო შეტობა: ვაგნე, რეგისტრატობი და სკაიის მწარმო-
ბელობა.

ცხელია, შეტატობის სკოლა შეუნა ზემდებო ხარეგები: გამ-
გებ მოიხიზვა კანინები, მაივდა ციფრული და სხვა.
იბადება სკაიით: ახა სკოლა იყო მარტების სუ ქვეანაყოფი-
ლებები, როდესაც არის ფინანსებტრატობა, რომლებიც გადასახ-
ლებას სწერენ და კრებენ, არსებობს სასაზრო საინფანო განაყო-
ფილებანი და ადგილობრივი განაწილებობის ქვეანაყოფილებანი, რომ-
ლებიც ირეგ ამეც საქმის აკეთებენ?!

წინათ დაწვნილებო მუშაობა საინფანო განაყოფილებით და
ჩა მასწავრო საინფანო განაყოფილებანი, ახლა იქ მუშაობს რეაგინა-
ცია მუშაობა, რომელიც ამ პროცედურის კიდევ ზემდებოთ არყო-
ფილება.

არსებითი ამ განყოფილებების შექმნა მარტები, გარდა იმა-
ლისა, მიზანშეწონილია. ეს განყოფილებანი მხოლოდ გაცხად სა-
შელო ისტინტული განაწილებლისა — სასაზრო საინფანოსა და
ფინანსებტრატის შორის, რომელიც მხოლოდ ხელის მუშაობისთვის
არსებობს.

ეს არის ზემდებო ორგანიზაცია, რომელიც ძალზე ბერავს იმ-
დევ განაწილებო ჩვენი კულტურული მუშაობა. ზემდებო რეაგინა-
ცია და გეგმა ამ დროს, რაცა ფინანსებტრატობა და განაყოფი-
ლებებისათვის თავის ორგანიზაცია ზოგირით მუშას გერ ახ-
ლევს და მოსამსახრების სკოლები დიდ გაბრეგებლას არიან, ჩილა
საკანცელარია ჩაებებისათვის, რომელიც სასწავლებლო მიხედვებ-
დაც გაიხედა უნდა იქნეს, რაც იტრატებს თავის დროზე და იმდევ
დაინი ადგილობრივი ახმანკომების მიხედვებდაც უნდა მოიაროს.
სკოლა იმ გაბრეგებობას ყურადღება მიუცეთ ფინანსკომში.

თინამსწარმო.

**თელავის ახრეშების მუშაობის
ფაქტობა.** რაც თელავში დაწვნილებო ახმანკომის მუშის ორ-
განიზაცია მუშაობის აშენების შენახის არა სჯერბოდა: ეს მთ-
ლი ადგილია და მისი საწინებო გადასახლება კარ დასწავლებ-
მაღს მალს და მოსამსახრების სკოლები და გაბრეგებლას არიან, ჩილა
საკანცელარია ჩაებებისათვის, რომელიც სასწავლებლო მიხედვებ-
დაც გაიხედა უნდა იქნეს, რაც იტრატებს თავის დროზე და იმდევ
დაინი ადგილობრივი ახმანკომების მიხედვებდაც უნდა მოიაროს.

სკოლა იმ გაბრეგებობას ყურადღება მიუცეთ ფინანსკომში.
თინამსწარმო.

თელავის ახრეშების მუშაობის ფაქტობა. რაც თელავში დაწვნილებო ახმანკომის მუშის ორ-
განიზაცია მუშაობის აშენების შენახის არა სჯერბოდა: ეს მთ-
ლი ადგილია და მისი საწინებო გადასახლება კარ დასწავლებ-
მაღს მალს და მოსამსახრების სკოლები და გაბრეგებლას არიან, ჩილა
საკანცელარია ჩაებებისათვის, რომელიც სასწავლებლო მიხედვებ-
დაც გაიხედა უნდა იქნეს, რაც იტრატებს თავის დროზე და იმდევ
დაინი ადგილობრივი ახმანკომების მიხედვებდაც უნდა მოიაროს.

თელავის ახრეშების მუშაობის ფაქტობა. რაც თელავში დაწვნილებო ახმანკომის მუშის ორ-
განიზაცია მუშაობის აშენების შენახის არა სჯერბოდა: ეს მთ-
ლი ადგილია და მისი საწინებო გადასახლება კარ დასწავლებ-
მაღს მალს და მოსამსახრების სკოლები და გაბრეგებლას არიან, ჩილა
საკანცელარია ჩაებებისათვის, რომელიც სასწავლებლო მიხედვებ-
დაც გაიხედა უნდა იქნეს, რაც იტრატებს თავის დროზე და იმდევ
დაინი ადგილობრივი ახმანკომების მიხედვებდაც უნდა მოიაროს.

თელავის ახრეშების მუშაობის ფაქტობა. რაც თელავში დაწვნილებო ახმანკომის მუშის ორ-
განიზაცია მუშაობის აშენების შენახის არა სჯერბოდა: ეს მთ-
ლი ადგილია და მისი საწინებო გადასახლება კარ დასწავლებ-
მაღს მალს და მოსამსახრების სკოლები და გაბრეგებლას არიან, ჩილა
საკანცელარია ჩაებებისათვის, რომელიც სასწავლებლო მიხედვებ-
დაც გაიხედა უნდა იქნეს, რაც იტრატებს თავის დროზე და იმდევ
დაინი ადგილობრივი ახმანკომების მიხედვებდაც უნდა მოიაროს.

თელავის ახრეშების მუშაობის ფაქტობა. რაც თელავში დაწვნილებო ახმანკომის მუშის ორ-
განიზაცია მუშაობის აშენების შენახის არა სჯერბოდა: ეს მთ-
ლი ადგილია და მისი საწინებო გადასახლება კარ დასწავლებ-
მაღს მალს და მოსამსახრების სკოლები და გაბრეგებლას არიან, ჩილა
საკანცელარია ჩაებებისათვის, რომელიც სასწავლებლო მიხედვებ-
დაც გაიხედა უნდა იქნეს, რაც იტრატებს თავის დროზე და იმდევ
დაინი ადგილობრივი ახმანკომების მიხედვებდაც უნდა მოიაროს.

თელავის ახრეშების მუშაობის ფაქტობა. რაც თელავში დაწვნილებო ახმანკომის მუშის ორ-
განიზაცია მუშაობის აშენების შენახის არა სჯერბოდა: ეს მთ-
ლი ადგილია და მისი საწინებო გადასახლება კარ დასწავლებ-
მაღს მალს და მოსამსახრების სკოლები და გაბრეგებლას არიან, ჩილა
საკანცელარია ჩაებებისათვის, რომელიც სასწავლებლო მიხედვებ-
დაც გაიხედა უნდა იქნეს, რაც იტრატებს თავის დროზე და იმდევ
დაინი ადგილობრივი ახმანკომების მიხედვებდაც უნდა მოიაროს.

თელავის ახრეშების მუშაობის ფაქტობა. რაც თელავში დაწვნილებო ახმანკომის მუშის ორ-
განიზაცია მუშაობის აშენების შენახის არა სჯერბოდა: ეს მთ-
ლი ადგილია და მისი საწინებო გადასახლება კარ დასწავლებ-
მაღს მალს და მოსამსახრების სკოლები და გაბრეგებლას არიან, ჩილა
საკანცელარია ჩაებებისათვის, რომელიც სასწავლებლო მიხედვებ-
დაც გაიხედა უნდა იქნეს, რაც იტრატებს თავის დროზე და იმდევ
დაინი ადგილობრივი ახმანკომების მიხედვებდაც უნდა მოიაროს.

თელავის ახრეშების მუშაობის ფაქტობა. რაც თელავში დაწვნილებო ახმანკომის მუშის ორ-
განიზაცია მუშაობის აშენების შენახის არა სჯერბოდა: ეს მთ-
ლი ადგილია და მისი საწინებო გადასახლება კარ დასწავლებ-
მაღს მალს და მოსამსახრების სკოლები და გაბრეგებლას არიან, ჩილა
საკანცელარია ჩაებებისათვის, რომელიც სასწავლებლო მიხედვებ-
დაც გაიხედა უნდა იქნეს, რაც იტრატებს თავის დროზე და იმდევ
დაინი ადგილობრივი ახმანკომების მიხედვებდაც უნდა მოიაროს.

თელავის ახრეშების მუშაობის ფაქტობა. რაც თელავში დაწვნილებო ახმანკომის მუშის ორ-
განიზაცია მუშაობის აშენების შენახის არა სჯერბოდა: ეს მთ-
ლი ადგილია და მისი საწინებო გადასახლება კარ დასწავლებ-
მაღს მალს და მოსამსახრების სკოლები და გაბრეგებლას არიან, ჩილა
საკანცელარია ჩაებებისათვის, რომელიც სასწავლებლო მიხედვებ-
დაც გაიხედა უნდა იქნეს, რაც იტრატებს თავის დროზე და იმდევ
დაინი ადგილობრივი ახმანკომების მიხედვებდაც უნდა მოიაროს.

თელავის ახრეშების მუშაობის ფაქტობა. რაც თელავში დაწვნილებო ახმანკომის მუშის ორ-
განიზაცია მუშაობის აშენების შენახის არა სჯერბოდა: ეს მთ-
ლი ადგილია და მისი საწინებო გადასახლება კარ დასწავლებ-
მაღს მალს და მოსამსახრების სკოლები და გაბრეგებლას არიან, ჩილა
საკანცელარია ჩაებებისათვის, რომელიც სასწავლებლო მიხედვებ-
დაც გაიხედა უნდა იქნეს, რაც იტრატებს თავის დროზე და იმდევ
დაინი ადგილობრივი ახმანკომების მიხედვებდაც უნდა მოიაროს.